

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 05/L - 045

O OSIGURANJU

Skupština Republike Kosova

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja

ZAKON O OSIGURANJU

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Cilj

1. Ovim zakonom se određuju osnovna načela i pravila licenciranja, regulisanja i nadzor osiguravatelja, reosiguravatelja, posrednika u osiguranju i ostalih subjekata predviđenih ovim Zakonom, kako bi industrija osiguranja u Republici Kosovu radila bezbedno, stabilno i transparentno u zaštitu prava i interesa osiguranika.

2. Ovaj Zakon je u skladu sa Direktivom u vezi obavljanja i praćenja poslova osiguranja i reosiguranja (Direktiva 2009/138/EC) i Direktivom za posredovanje u osiguranju (Direktiva 2002/92/EC).

Član 2
Delokrug

Ovaj Zakon se primenjuje na sva pravna i fizička lica koja obavljaju delatnost osiguranja, reosiguranja, posredovanja u osiguranju, kao i na ostale subjekte koji vrše aktivnosti koje se direktno vežu sa delatnost osiguranja i reosiguranja u Republici Kosovu.

Član 3 Definicije

1. Pojmovi korišćeni u ovom Zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. "**Upravljanje rizikom**" podrazumeva celovitost metoda i pravila koja koristi osiguravatelj/reosiguravatelj za identifikaciju, procenu, nadgledanje i upravljanje potencijalnim rizicima u cilju izbegavanja finansijskih gubitaka;

1.2. "**Glavni deoničar**" podrazumeva direktno ili indirektno posedovanje u subjektu, koji predstavlja deset posto (10%) ili više osnovnih akcija sa pravom glasa;

1.3. "**Direktor**" podrazumeva lice koje su deoničari imenovali za člana odbora direktora osiguratelja ili posrednika u osiguranju;

1.4. "**Aktuar**" podrazumeva lice, čiji je glavni zadatak izračunavanje tarifa premija, tehničkih i matematičkih provizija, oslanjajući se na aktuarske metode;

1.5. "**Anuitet**" podrazumeva ugovor o osiguranju od kojeg se dobijaju periodični prihodi, za određeni broj godina ili za ceo život;

1.6. "**CBK**" podrazumeva Centralna banka Republike Kosova;

1.7. "**Odgovorni nadzorni organ**" podrazumeva strain nadzorni organ, ovlašćen odgovarajućim zakonom, da vrši nadzor osiguratelja, reosiguratelja i posrednika u osiguranju;

1.8. "**Saosiguranje**" podrazumeva uslugu koju pružaju dva ili više osiguratelja, posredstvom ugovora za pokrivanje štete nastale kao posledica rizika navedenih u ugovoru, za jednu opštu premiju ili pruža dobitak prema uslovima ugovora, u određenoj masi, kao i stvaranje i upravljanje provizijama od svakog osiguratelja u skladu sa njihovom odgovarajućom obavezom;

1.9. "**Cesija**" podrazumeva prenos jednog dela osiguranog rizika sa jednog osiguratelja na reosiguratelja;

1.10. "**Delegiranje**" podrazumeva prenos jedne ili više funkcija poslovanja sa osiguratelja na drugo lice, funkcije koje u slučaju nedelegiranja vrši sam osiguratelj;

1.11. "**Obeštećenje od osiguranja**" podrazumeva iznos koji osiguratelj plaća osiguraniku, korisniku ili nekoj drugoj povređenoj strani, na osnovu prava koje proizilazi iz ugovora o osiguranju;

1.12. "**Viši upravnik**" označava izvršnog službenika, glavnog finansijskog službenika, glavnog službenika za osiguranje, glavnog službenika za odštete i svako drugo lice koje:

1.12.1. direktno raportira odboru direktora ili učestvuje ili je ovlašćeno da učestvuje u glavnim funkcijama stvaranja politika osiguratelja, posrednika ili drugih subjekata licenciranih prema ovom Zakonu;

1.12.2. je CBK odredio kao višeg upravnika;

1.12.3. u slučaju stranih osiguratelja licenciranih na Kosovu, glavni upravnik, glavni službenik za osiguranje, glavni službenik za odštete i glavni finansijski službenik, smatraju se članovima višeg rukovodstva.

1.13. prema ovom Zakonu lica ili strane koje su povezane sa osiguranicima ili posrednicima smatraju se:

1.13.1. viši upravnici, članovi odbora direktora i glavni deoničari osiguratelja ili posrednika; lica bliska višim upravicima, članovima odbora direktora ili glavnim deoničarima osiguratelja ili posrednika, vezanih brakom ili srodstvom do drugog stepena;

1.13.2. pravna lica u kojima su viši upravnici, članovi odbora direktora, glavni deoničari osiguratelja ili posrednika su takođe glavni deoničari;

1.13.3. lica koja imaju značajan interes u pravnom licu, u kome osiguratelj ili posrednik imaju značajan interes;

1.13.4. filijale(podružnice) osiguratelja ili posrednika u osiguranju.

1.14. "**Grupa**" podrazumeva poslovnu grupu sačinjenu od matične kompanije, kompanija koje ona kontroliše, kao i sve subjekte koje matična kompanija ili kompanija koju ona kontroliše vrše značajan uticaj ili poseduju značajan interes;

1.15. "**Neizvršni član**" podrazumeva članove Odbora direktora koji nisu zaposleni kod osiguratelja ili posrednika i nisu uključeni u njihovo operativno upravljanje;

1.16. "**Klasa osiguranja**" podrazumeva klasifikaciju jedne grupe sličnih proizvoda ili operacija i rizika, koji određuju delatnost osiguratelja prema licenci izdatoj od strane CBK-a;

1.17. "**Klijent**" podrazumeva svakog ko upotrebljava ili koristi usluge koje pruža osiguratelj ili posrednik;

1.18. "**Osigurani slučaj**" podrazumeva događaj predviđen u ugovoru o osiguranju koji se dogodi u okviru uslova i u toku osiguranja;

1.19. "**Period pokrića osiguranja**" podrazumeva period za koji osiguratelj pokriva osiguranu opasnost;

1.20. "**Lice**" podrazumeva fizičko ili pravno lice;

1.21. "**Korisnik**" je lice u čiju korist je sklopljen ugovor o osiguranju ili lice koje koristi usluge osiguranja;

1.22. "**Značajan interes**" podrazumeva direktno ili indirektno posedovanje kapitala, deonica ili drugih prava jednog pravnog lica na osnovu kojih lice poseduje pet posto (5%) ili više procenata glasačkog prava ili kapitala jednog pravnog lica;

- 1.23. "**Portfolio osiguranja**" podrazumeva celovitost ugovora osiguranja jedne ili više klasa osiguranja, potpisanih od strane jednog osiguratelja;
- 1.24. "**Proizvod osiguranja**" podrazumeva specifični ugovor (polisu) pripremljen i izdat od strane osiguratelja, da pokrije određeni rizik ili određeni broj rizika prema određenim uslovima;
- 1.25. "**Tehnička provizija**" podrazumeva iznos određen na osnovu aktuarskih metoda, kojom raspolaže osiguratelj kako bi pokrio obaveze iz ugovora o neživotnom osiguranju;
- 1.26. "**Matematičke provizije**" podrazumevaju iznos na osnovu aktuarskih metoda, kojima raspolaže osiguratelj u cilju pokrivanja obaveza iz ugovora o životnom osiguranju;
- 1.27. "**Osiguranje**" podrazumeva prenos potencijalnog rizika gubitka materijalne ili nematerijalne imovine sa osiguranika na osiguratelja prema ugovoru o osiguranju;
- 1.28. "**Reosiguranje**" podrazumeva određene rizike koje osiguratelj prenosi reosiguratelju;
- 1.29. "**Životno osiguranje**" (osiguranje lica) podrazumeva osiguranja rizika prema klasama definisanih u članu 8. ovog Zakona;
- 1.30. "**Neživotno osiguranje**" (osiguranje imovine) podrazumeva osiguranja rizika prema klasama definisanim u članu 7. ovog Zakona;
- 1.31. "**Osiguranik**" je lice čiji je mogući gubitak materijalne i/ili nematerijalne imovine predmet ugovora o osiguranju. U ugovorima o osiguranju života, osiguranik je fizičko lice čiji je život osiguran;
- 1.32. "**Osiguratelj**" je licencirano pravno lice za vršenje osiguranja u skladu sa odredbama ovog Zakona;
- 1.33. "**Strani osiguratelji**" je ogranak stranog osiguratelja, čije je glavno sedište u nekoj stranoj zemlji a licenciran je za vršenje osiguranja u Republici Kosovu;
- 1.34. "**Podružnica**" podrazumeva zasebno pravno lice osnovano od osiguratelja ili pravnog lica koje je pod zajedničkom kontrolom osiguratelja;
- 1.35. "**Reosiguratelj**" je pravno lice, licencirano za vršenje delatnosti reosiguranja skladu sa odredbama ovog Zakona;
- 1.36. "**Iznos osiguranja (granica odgovornosti)**" podrazumeva iznos za koji su se složili osiguratelj i osiguranik, ili koji može biti drugačije propisan važećim zakonodavstvom i koji određuje granicu odgovornosti osiguratelja naspram osiguranika;
- 1.37. "**Delatnost osiguranja**" podrazumeva pripremanje, pružanje, potpisivanje i izvršenje ugovora o životnom i neživotnom osiguranju od strane osiguratelja;
- 1.38. "**Delatnost reosiguranja**" podrazumeva potpisivanje i izvršenje ugovora o reosiguranju, za prenos dela ili celog rizika preuzetog preko ugovora o osiguranju, sa

jednog osiguratelja na reosiguratelja;

1.39. za potrebe ovog Zakona, "**Mere reorganizacije**" podrazumevaju preduzimanje potrebnih radnji za odražvanje i obnovu finansijskog zdravlja osiguravača i posrednika u osiguranju;

1.40. "**Bond (obveznica)**" je investicija duga kojom investitor daje novčani zajam ekonomskoj jedinici, na tipičan način korporacijama ili vladi, koja pozajmljuje fondove na određeni vremenski period, fiksom ili promenljivom kamatom;

1.41. "**Nadzor na licu mesta ili on site**" je testiranje i verifikacija pruženih podataka od institucije;

"1.42. "**Nadzor iz vana ili off site**" je neprekidan proces koji obuhvata periodične analize informacija koje su dostavile osiguravatelji i ostalih događaja, koji mogu uticati na opšte stanje određene institucije.

2. Za svrhe ovog Zakona, osim ako nije drugačije određeno posebnim odredbama, izrazi:

2.1. "**Osiguratelj**" znači "osiguratelj i/ili reosiguratelj",

2.2. "**Posrednik u osiguranju**" znači "posredovanje u osiguranju i/ili reosiguranju i tretiranju šteta;

2.3. "**Tehničke provizije**" znači "tehničke i/ili matematičke provizije."

Član 4 **odgovornosti CBK-a**

1. Glavne odgovornosti CBK-a (Centralna banka Kosova) po ovom Zakonu su:

1.1. da obezbedi zaštitu interesa osiguranika, povređenih, kao i da ih obaveštava o osiguranju;

1.2. da obezbedi zakonitost, efikasnost, stabilnost, likvidnost i solventnost osiguratelja i posrednika osiguranja, kao i drugih subjekata utvrđenih ovim Zakonom;

1.3. da obezbedi fer i poštenu konkurenciju, čime se podstiče razvoj, opseg proizvoda i usluga osiguranja u korist javnog blagostanja, kao i stvaranje povoljnog okruženja za potencijalne investitore u industriji osiguranja na Kosovu.

2. U skladu sa ovim Zakonom CBK ima isključivu odgovornost za licenciranje, nadzor i regulisanje osiguratelja i posrednika osiguranja, kao i drugih subjekata koji obavljaju aktivnosti predviđene ovim Zakonom.

3. CBK ima isključivu odgovornost za određivanje standarda i donošenje uredbi, direktiva i smernica koje se odnose na ponašanje osiguratelja, posrednika osiguranja i drugih subjekata koji obavljaju aktivnosti predviđene ovim Zakonom. Te uredbe, direktive i smernice će biti objavljene i stupiće na snagu u skladu sa odredbama Zakona o Centralnoj banci Republike Kosova.

Član 5

Zabrane i izuzeci

1. Nijedna osoba ne može da se bavi osiguranjima, reosiguranjima, posredovanjem u osiguranju ili drugim delatnostima za koje se traži da budu licencirane i odobrene ovim Zakonom. Bez važeće licence i odobrenja izdatog od strane CBK-a u skladu sa odredbama ovog Zakona.
2. Niko ne može da koristi reč "osiguranje", "reosiguranje", "posrednik osiguranja", "tretirač šteta" ili izvedenice ovih reči u vezi jedne aktivnosti, proizvoda ili usluge, ili promotivne aktivnosti bez dozvole izdate od CBK-a, kako bi bilo obuhvaćeno u aktivnostima osiguranja, osim ako je ta upotreba dozvoljena ili priznata Zakonom. Nijedno predstavništvo ne može koristiti reč "osiguranje" u svojim imenima, osim u slučaju kada je reč "osiguranje" sastavni deo naziva stranog osiguratelja kojem pripadaju, pod uslovom da se u takvim slučajevima doda reč "predstavništvo".
3. Nijedan osiguratelj, reosiguratelj, posrednik osiguranja, ili tretirač štete ne može koristiti u svoje ime reč koja može da vodi zloupotrebi u vezi njihovih finansijskih uslova, pravnog statusa ili odnosa sa vladinim ili međunarodnim institucijama.
4. Osiguratelju strane države nije dozvoljeno da pruži i direktno osigura rizik, koji pripada jednoj osobi, stvari ili odgovornosti, koji se nalazi na teritoriji Republike Kosova, bez licenciranja od strane CBK-a.
5. Odredba stava 4. ovog člana ne primenjuje se za osiguranje rizika vezanih za morski i vazdušni saobraćaj, za osiguranje nerezidentne osobe u Republici Kosovu, ili kada je to drugačije predviđeno u međunarodnim sporazumima, gde je Republika Kosovo strana. Ali, u posebnim slučajevima, može se zahtevati odobrenje od strane CBK-a.
6. Nijedna osoba ne može da daje netačne izjave o materijalnim dokazima ili da lažno i obmanjujuće predstavlja ili da radi bilo šta kako bi se stvorio lažan obmanjujući izgled, za izdavanje polise osiguranja.
7. Osiguratelj koji je licenciran za bilo koju vrstu neživotnog osiguranja, ne treba da pruža životno osiguranje i obrnuto.
8. Delatnošću reosiguranja se bavi reosiguratelj koji ima licencu CBK-a i vrši samo aktivnosti reosiguranja.
9. Reosiguratelj može istovremeno vršiti reosiguranja kategorija životnog i neživotnog osiguranja.
10. CBK može dozvoliti da licencirani osiguratelji na Kosovu osiguraju svoje rizike kod stranog reosiguratelja, bez obzira na to da li su ti reosiguratelji licencirani na Kosovu.

Član 6

Delokrug i ograničenje licence osiguratelja

1. Licenca za rad neživotnih osiguranja se daje za posebne klase u skladu sa članom 7. ovog Zakona.
2. Licenca za rad životnog osiguranja se daje posebno ili za sve klase određene u članu 7. ovog Zakona.
3. Licenca za rad u reosiguranju se daje za sve klase delatnosti osiguranja.
4. Licenca koju daje CBK vremenski je neograničena i neprenosiva.
5. U cilju pokrivanja glavnog rizika, koji se odnosi na jednu ili više kategorija neživotnog osiguranja, CBK može dozvoliti licenciranom osiguratelju osiguranje dopunskih rizika drugih kategorija neživotnog osiguranja, za koja nije licenciran. CBK uredbom određuje uslove kada se određeni rizik smatra pratećim rizikom u odnosu na veliki rizik u okviru klasa neživotnih osiguranja.

PODPOGLAVLJE I

KLASE OSIGURANJA

Član 7

Delatnost neživotnog osiguranja

1. Osiguranje od nesreća, uključujući industrijske povrede i bolesti profesije) pokriva:
 - 1.1. neposredna isplata određenog novčanog iznosa;
 - 1.2. isplatu u vidu odštete (isplata iznosa osiguranja u ratama);
 - 1.3. kombinovana odšteta predviđena u stavu 1. podstavovima 1.1. i 1.2. ovoga člana;
 - 1.4. isplata odšteta za povrede, zdravstvene poremećaje ili smrt putnika.
2. Zdravstveno osiguranje pokriva:
 - 2.1. fiksne finansijske prihode zbog zdravstvene invalidnosti;
 - 2.2. isplatu u obliku odštete;
 - 2.3. kombinovana odšteta predviđena u stavu 2. podstavovima 2.1. i 2.2. ovog člana.
3. Osiguranje kopnenih vozila (drugačija od onih koja se kreću po šinama) pokriva štete ili gubitke od:
 - 3.1. motorizovanih kopnenih vozila;

- 3.2. nemotorizovanih kopnenih vozila.
4. Osiguranje pokretnih vozila na šinama pokriva štete ili gubitke od pokretnih vozila po šinama.
5. Osiguranje aviona pokriva nastale štete ili gubitke od vazdušnih sredstava.
6. Osiguranje brodova pokriva nastale štete ili gubitke od:
 - 6.1. rečnih i kanalnih brodova;
 - 6.2. jezerskih brodova;
 - 6.3. morskih brodova.
7. Osiguranje robe u prevozu (uključujući robu, prtljag i sve vrste drugih stvari) pokriva sve štete ili gubitke robe ili prtljaga tokom prevoza, bez obzira na način prevoza.
8. Osiguranje od vatre i prirodnih sila pokriva štetu ili gubitak stvari drugačije od onih uključenih u klasama 3, 4, 5, 6 i 7, predviđene u stavovima 3. 4. 5. 6. i 7. ovog člana koju je prouzrokovao/la:
 - 8.1. požar;
 - 8.2. eksplozija;
 - 8.3. oluja;
 - 8.4. razne sile prirode drugačije od oluje;
 - 8.5. nuklearna energija;
 - 8.6. klizanja zemljišta i zemljotres.
9. Osiguranje ostalih šteta na imovini pokriva sve štete ili gubitke imovine drugačije od onih koje su obuhvaćene u klasama 3, 4, 5, 6 i 7, predviđene u stavovima 3. 4. 5. 6. i 7. ovog člana, kada je šteta prouzrokovana gradom poplavom ili mrazom i svaki sličan slučaj, kao što su krađe drugačije od onih navedenih u klasi 8 predviđene u stavu 8. ovog člana.
10. Osiguranje odgovornosti od upotrebe vozila pokriva sve obaveze koje proizilaze iz upotrebe vozila na zemlji (uključujući i obaveze prevoznika i pokrivanje obavezne odgovornosti).
11. Osiguranje odgovornosti od korišćenja aviona pokriva sve odgovornosti koje proizilaze iz upotrebe aviona (uključujući i odgovornosti prevoznika).
12. Osiguranje odgovornosti brodova (morske, jezerske, rečne i kanalne) pokriva sve odgovornosti koje proizilaze iz upotrebe brodova i čamaca (brodića) koji plove na moru, jezerima, rekama i plovnim kanalima (uključujući i odgovornosti prevoznika).
13. Osiguranje opštih odgovornosti pokriva sve odgovornosti, osim onih navedenih u klasama 10, 11 i 12, koje su predviđene stavovima 10. 11. i 12. ovog člana.

14. Kreditno osiguranje pokriva:

- 14.1. rizik od neplaćanja usled (opšte) nesolventnosti;
- 14.2. izvozne kredite i ostale rizike koji prate izvoz;
- 14.3. kredite vezane za trgovinu i investicije unutar i van zemlje;
- 14.4. kredite plaćene u ratama;
- 14.5. hipotekarne kredite;
- 14.6. poljoprivredne kredite;
- 14.7. ostale kredite.

15. Osiguranje garancije pokriva:

- 15.1. direktne garancije;
- 15.2. indirektne (nedirektne) garancije;
- 15.3. obveznice.

16. Osiguranje raznih finansijskih gubitaka pokriva finansijske gubitke koji nastaju kao posledica:

- 16.1. rizika u zapošljavanju;
- 16.2. nedovoljnosti prihoda iz bilo kog razloga;
- 16.3. lošeg vremena;
- 16.4. gubitka prihoda;
- 16.5. neprekidnih opštih i drugih troškova;
- 16.6. nepredviđenih komercijalnih i operativnih troškova;
- 16.7. gubitka tržišne vrednosti;
- 16.8. gubitka od zakupnine ili prihoda;
- 16.9. indirektnog gubitka od trgovanja, drugačiji od gore navedenih;
- 16.10. finansijskih gubitaka, drugačijih od trgovačkih gubitaka;
- 16.11. drugih vrsta finansijskih gubitaka.

17. Osiguranje pravne zaštite pokriva:

17.1. troškove pravnih i sudskih usluga, kao i vansudskih sporova;

18. Osiguranje asistencije pokriva:

18.1. pomoć licima koja imaju teškoća tokom putovanja ili u drugim prilikama udaljenosti od kuće ili stalnog boravka.

Član 8 **Delatnost životnog osiguranja**

1. Životno osiguranje pokriva:

1.1. osiguranje prilikom smrti;

1.2. osiguranje života do određenog uzrasta;

1.3. osiguranje života do određenog uzrasta ili prerane smrti;

1.4. osiguranje života sa vraćanjem premija.

2. Osiguranje braka - rađanja pokriva:

2.1. troškove braka ili rađanje dece;

2.2. završetak uslova osiguranja, koji ima veze sa postizanjem određenog uzrasta deteta.

3. Životno osiguranje, povezano kolektivnim investicionim preduzećima pokriva:

3.1. životno osiguranje, u slučajevima kada se isplata osiguranja potpuno ili delimično povezuje sa vrednošću akcija ili kvota preduzeća kolektivnih investicija ili sa vrednošću aktiva držanih u unutrašnjem fondu od osiguratelja.

4. Anuiteti pokrivaju:

4.1. osiguranje života sa elementima štednje;

4.2. osiguranje života na određeno vreme;

4.3. odložene anuitete;

4.4. hitne anuitete.

5. Dodatno osiguranje koje se vezuje sa ugovorom o osiguranju života, uključujući jednu ili više dole navedenih kombinacija:

5.1. smrt kao posledica nesreće;

5.2. trajna radna nesposobnost ili ograničena radna sposobnost, ili određena vrsta oštećenja

kao posledica nesreće;

5.3. trajna radna nesposobnost ili ograničena radna sposobnost, ili određena vrsta oštećenja kao posledica bolesti;

5.4. privremena nesposobnost kao posledica nesreće;

5.5. privremena nesposobnost kao posledica bolesti;

5.6. nesposobnost za obavljanje profesije ili posla kao posledica telesnih povreda;

5.7. bolničke usluge;

5.8. neizlečive bolesti;

5.9. medicinske usluge.

6. delatnost životnog osiguranja takođe obuhvata i dole navedene operacije u osiguranju:

6.1 osiguranje ujedinenih pojedinaca u cilju kapitalizacije svojih doprinosa i raspodela aktiva u odnosu na akumulirane fondove među licima koja su navršila određeni uzrast (preživela) ili među korisnicima osiguranja u slučaju smrti osiguranika;

6.2. povratak kapitala što je jedna vrsta osiguranja za određeni period, gde je osiguratelj u zamenu za premije saglasan za plaćanje određenog iznosa na kraju ugovorenog perioda;

6.3. upravljanje investicijama penzijskih fondova, posebno aktiva, koje predstavljaju zalihe subjekata koji utiču na isplate u slučaju smrti ili opstanka ili u slučaju ne produženja ili prestanka delatnosti.

Član 9

Obavezno osiguranje od autoodgovornosti

1. Delatnost obaveznog osiguranja od autoodgovornosti i druga obavezna osiguranja su regulisana posebnim zakonima.

2. CBK može da donese uredbu u kojoj utvrđuje kriteriume za procenu nematerijalne stete.

POGLAVLJE II LICENCIRANJE OSIGURATELJA

Član 10

Zahtevi za licencu

1. Zahtevi za licencu, osnivanje i rad sa jednim osigurateljem ili jednim ogrankom stranog osiguravatelja moraju da budu u obliku koji je propisala CBK i budu praćeni dole navedenim

informacijama i dokumentima:

- 1.1. overena kopija kod notara osnivačkog čina i statuta, kao i adresa sedišta u Republici Kosovu;
- 1.2. spisak deoničara, vrste deonica, podaci o nominalnim vrednostima deonica, procenat učešća u kapitalu i potencijalna povezana lica ili strana;
- 1.3. ličnim podacima, kvalifikacijom i iskustvom predloženih direktora i viših upravnika predloženog osiguravatelja, uključujući poslovni i profesionalni istorijat u toku deset (10) poslednjih godina, dok se za filijale stranih osiguratelja ovaj uslov se primenjuje samo na više upravnike;
- 1.4. iznos ovlašćenog i posedovanog kapitala predloženog osiguratelja ili ogranka stranih osiguratelja, uključujući i isplaćeni iznos i zakoniti izvor kapitala;
- 1.5. poslovni plan koji obuhvata, između ostalog, organizacionu strukturu predloženog osiguratelja ili ogranaka stranih osiguratelja; njihove proizvode, premije i njihove proračune, funkcionisanje interne revizije; funkcionisanje upravljanja rizicima; sisteme unutrašnje kontrolne; sisteme informacione tehnologije; predviđene vrste aktivnosti osiguranja; predviđene finansijske izveštaje za tri (3) godine i, revidirane finansijske izveštaje i godišnje izveštaje za tri (3) poslednje godine, ukoliko postoje;
- 1.6 ličnim podacima, poslovnim i profesionalnim istorijatom za poslednjih deset godina i revidirani finansijski izveštaj za tri (3) poslednje godine (ako postoji) svakog glavnog deoničara predloženog osiguratelja;
- 1.7. za svakog direktora ili višeg upravnika ili glavnog deoničara predloženog osiguratelja ili ogranaka stranog osiguratelja zvaničnu potvrdu iz suda gde se otkriva svaka kazna za krivično delo od strane Krivičnog suda, lične dosijee stečaja, diskvalifikaciju za vršenje profesije, ili uključivanje u prošlosti ili sadašnjosti u upravnu funkciju neke korporacije ili drugog preduzetništva koje je podleglo stečajnom postupku nesolventnosti, ako postoji;
- 1.8. nacrt ugovora, uključujući opšte i posebne uslove ugovora o osiguranju u skladu sa klasom osiguranja za koje se traži da se licencira;
- 1.9. plan i program za primenu mera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 1.10. u svakom slučaju kada je podnosilac strani osiguratelj, koji predlaže osnivanje osiguravajuće podružnice ili ogranaka kompanije na Kosovu, treba da se obezbedi jedna izjava od Nadzornog organa matične zemlje da ne postoji prigovor za početak predloženih aktivnosti na Kosovu i da vrši konsolidovani nadzor delatnosti stranog osiguratelja uključujući i podružnicu ili ogranak osiguravajuće kompanije stranog osiguratelja koji traži da bude licenciran na Kosovu;
- 1.11. dodatne informacije koje CBK može da traži.

Član 11

Preliminarno odobrenje

1. U roku od tri (3) meseca od dana prijema kompletiranog zahteva za licencu, CBK unapred odobrava ili odbija istu, i obaveštava podnosioca zahteva u pisanoj formi o svojoj odluci. Obaveštenje o odbijanju licence mora navesti razloge na osnovu kojih je dozvola odbijena.

2. CBK će odbiti zahtev za licencu, ukoliko ne ispunjavaju kriterijume navedene u ovom zakonu, ako je podnosilac zahteva namerno dao lažnu dokumentaciju i ako smatra da će izdavanje takve licence:

- 2.1. ugroziti finansijsku održivost predloženog osiguratelja ili industrije osiguranja u celini;
- 2.2. ugroziti interese osiguratelja predloženog osiguratelja.

3. CBK unapred odobrava zahtev za licencu samo ako se ispune sledeći uslovi:

- 3.1. ako se biznis plan zasniva na tačnoj analizi i razumnim pretpostavkama;
- 3.2. organizaciona struktura predloženog osiguratelja i njegovih filijala će omogućiti CBK da vrši efikasan i konsolidovani nadzor;
- 3.3. obračunate premije i tehničke ili matematičke provizije su dovoljne da pokriju obaveze osiguratelja;
- 3.4. predloženi osiguravatelj će postupati u skladu sa svim odredbama ovog zakona;
- 3.5. kvalifikacije, iskustvo i integritet njenih direktora ili viših rukovodilaca su pogodni za biznis plan predloženog osiguratelja i delatnosti osiguranja;
- 3.6. glavni akcionari, direktori i viši rukovodioci predloženog osiguratelja su pogodni i potrebni, kao što je definisano članom 24. ovog zakona i drugih određivanja od strane CBK i
- 3.7. vlasnička struktura osiguratelja ne ometa efikasni nadzor od strane CBK.

4. Osim uslova navedenih u paragrafu 3. ovog člana, prethodno odobrenje zahteva za licencu u vezi zavisnog subjekta ili ogranka stranog osiguratelja vrši se samo ako je:

- 4.1. strani osiguratelj licenciran za obavljanje poslova osiguranja u nadležnosti u kojoj se nalazi njegovo sedište;
- 4.2. nadležni Nadzorni organ, gde je sedište stranog osiguratelja, je dao pismenu saglasnost za izdavanje takve licence, i;
- 4.3. CBK procenjuje da se strani osiguratelja adekvatno nadgleda na konsolidovanoj osnovi od strane nadležnog Nadzornog organ zadužen za to u zemlji porekla. Nadležni nadzorni organ u zemlji porekla mora da prihvati u pisanoj formi da je upoznat o dodeljivanju nove licence i pristaje da pruži informacije CBK na njen zahtev.

5. U slučaju prethodnog odobravanja aplikacije za licencu, CBK postavlja sve uslove koje treba da ispuni osiguratelj, pre nego da mu se izdaje licenca za početak svog poslovanja. Takvi uslovi su kao u nastavku:

- 5.1. uplatu osnivačkog kapitala koji akcionari treba da sprovedu za osiguratelja;
- 5.2. zapošljavanje i obuku radnika osiguratelja;
- 5.3. kupovinu operativne opreme i određivanje operativnih sistema, kao i njihovu funkcionalizaciju;
- 5.4. zakup, kupovinu ili posedovanje prostorija osiguratelja;
- 5.5. obračunate premije i tehničke ili matematičke provizije su dovoljne da pokriju obaveze osiguratelja;
- 5.6. nacrt ugovora osiguranja po kategorijama pod kojima osiguratelj zahteva da bude licenciran;
- 5.7. angažovanje spoljnog revizora i aktuara u skladu sa ovim Zakonom;
- 5.8. bilo koji drugi uslov koji CBK smatra odgovarajućim.

6. Ukoliko u roku od jedne (1) godine osiguratelj ne deluje u skladu sa uslovima za dobijanje licence o otpočinjanju delovanja, preliminarno odobrenje zahteva će biti oduzeto.

Član 12 Izdavanje licence

1. Ako CBK proceni da su uslovi licenciranja ispunjeni po ovom zakonu, daje se licenca.
2. Licenca se daje u pisanoj formi u skladu sa članom 6. ovog Zakona.

Član 13 Dozvole za predstavništva

1. Nijedan strani osiguratelj ne može da otvori predstavništvo i operiše sa na Kosovu bez prethodnog odobrenja CBK-a.
2. CBK može odobriti dozvolu za predstavništva na Kosovu, pod uslovom da se osigura da će strani osiguratelj ograničiti aktivnosti svog predstavništva u pružanju interkonekcione informacije i aktivnosti i proučavanje tržišta i investicionih mogućnosti, i da strani osiguratelj neće obavljati poslove osiguranja na Kosovu preko predstavništva.
3. Podnošenje zahteva stranog osiguratelja za dozvolu za otvaranje i rad predstavništva, moraju se vršiti na način propisan uredbom od strane CBK-a i biće popraćeni informacijama koje zahteva CBK.

Član 14

Dodatni ogranci i kancelarije

1. Osiguratelj mora da pribavi prethodno pisanu saglasnost od CBK-a pre nego što osnuje, premesti ili zatvori filijalu ili kancelariju na Kosovu.
2. Osiguratelj, osim filijale stranog osiguratelja mora prethodno da dobije pismeno odobrenje od strane CBK pre nego što osnuje ili otvori filijalu u nekoj drugoj jurisdikciji.
3. CBK definiše odredbom postupak za prethodno pismeno dobijanje odobrenja kao i formu i sadržaj zahteva.

Član 15

Konverzija ogranka spoljnog osiguratelja u zavisnog subjekta

1. Osiguratelj koji obavlja poslove osiguranja na teritoriji Republike Kosova preko svoje filijale, u skladu sa licencom izdatom od strane CBK, može da je pretvori u zavisni subjekat, u formi akcionarskog društva.
2. Konverzija filijala osiguratelja u zavisni subjekat može se izvršiti na zahtev osiguratelja ili kada CBK proceni da je potrebno.
3. CBK može da zahteva od stranog osiguratelja, koji je licenciran za operiše u jednoj ili više grana na Kosovu, da pretvori filijalu u zavisni subjekat stranog osiguratelja, u sledećim situacijama:
 - 3.1. ukoliko postoji bilo kakva materijalna promena u vlasništvu ili u upravljanju stranog osiguratelja za koje CBK ima opravdane razloge za zabrinutost;
 - 3.2. ukoliko postoji materijalni pad u finansijskom stanju spoljnog osiguratelja ili podleže sankcijama od strane Nadležnog nadzornog organa matične zemlje odgovornih za materijalno kršenje zakona ili nesigurnih i nezrelih praksi;
 - 3.3. ukoliko smatra da poslovanje filijala stranog osiguratelja na Kosovu može da ugrozi finansijsku stabilnost sektora osiguranja ili može biti štetno za interese osiguranika;
 - 3.4. ukoliko smatra da je nadzor Nadzornog organa matične zemlje neadekvatan i
 - 3.5. zbog upravljanja rizikom.
4. CBK može da donese uredbe u vezi pretvaranja filijala stranog osiguratelja u zavisne subjekte.
5. Procedura za konverziju filijala stranog osiguratelja u zavisni subjekat vrši se isto kao i kod aplikacije za licencu od strane osiguratelja, u skladu sa odredbama ovog zakona, sa izuzetkom postupka predhodnog odobravanja, koji se ne primenjuje u ovim slučajevima.
6. Odluku za konverziju filijale stranog osiguratelja, kada se konverzija traži od stranog osiguratelja, treba da donese generalna skupština ili drugi nadležni organ tog osiguratelja.

7. U slučaju kada osiguratelj zahteva da pretvori filijalu u zavini subjekat, osiguratelj mora dobiti i pismenu saglasnost Nadzornog organa svoje države.

8. Nakon usvajanja pretvaranja i izdavanja nove licence, sva prava i obaveze filijale stranog osiguratelja prebacuju se na sukcesorni zavisni subjekat.

9. Sukcesorni subjekat mora izvršiti neophodne promene u registru preduzeća i kod drugih organa.

10. Sukcesorni subjekat mora da obavesti osiguranike o konverziji, obaveštavajući ih da je naslednik filijale stranog osiguratelja, a da ova konverzacija neće imati nikakvih posledica po njih.

11. Javni oglas o konverziji će biti objavljen pet (5) dana za redom, u dva medija za informisanje javnosti, koji pokrivaju celu teritoriju Republike Kosova, o trošku sukcesornog zavisnog subjekta.

Član 16 Oduzimanje Licence

1. Licenca osiguratelja može se oduzeti odlukom CBK-a, zbog jednog ili više dole navedenih razloga:

1.1. ako je CBK odobrila plan da osiguratelj okonča poslovanje na Kosovu i osiguratelj se pridržavao tog plana;

1.2. ako prema proceni CBK, osiguratelj je angažovan u nesigurnu ili nezdravu praksu;

1.3. ako je licenca izdata na osnovu pruženih netačnih podataka i dokumentacije;

1.4. ako osiguratelj nije počeo sa radom u roku od tri (3) meseca nakon prijema licence ili u periodu određenom od CBK-a ili ako je prestao da se bavi poslom osiguranja više od tri (3) meseca;

1.5. ako je oduzeta licenca nekom drugom osiguratelju koji ima značajan interes u ovom osiguratelju, što može da utiče na učinak osiguratelja na Kosovu;

1.6. ukoliko je došlo do, ujedinjenja, stapanja, ili prodaje većinskog dela imovine osiguratelja;

1.7. ako se aktivnosti osiguratelja bitno razlikuju od onih predstavljenih u zahtevu za izdavanje licence i prema podacima CBK-a, ove promene nisu opravdane, niti je CBK dao odobrenje za takve promene;

1.8. ukoliko je korisnik licence filijala stranog osiguratelja koji je izgubio pravo na obavljanje poslova osiguranja u zemlji u kojoj se nalazi njegovo glavno sedište, ili

1.9. ako je bilo promena u glavnim akcionarima bez odobrenja CBK-a u skladu sa ovim Zakonom.

2. Licenca se oduzima odlukom CBK, ako CBK utvrdi da je osiguratelj nesolventan.
3. odluka CBK-a o oduzimanju licence komunicira se osiguratelju u pisanoj formi, navođenjem razloga za odluku.
4. odluka CBK-a o oduzimanju dozvole objavljuje se u jednom ili više sredstava javnog informisanja.

Član 17

Zahtevi osiguratelja za proširenje delatnosti

1. Osiguratelj koji je dobio dozvolu za obavljanje određene vrste osiguranja i zahteva da proširi aktivnost u drugim vrstama osiguranja, mora da dobije dozvolu za proširenje delatnosti za vrste za koje želi da bude licenciran.
2. CBK može doneti uredbu o kriterijumima i rokovima za razmatranje zahteva o proširenju aktivnosti osiguratelja.

Član 18

Informacije o pokretanju ili prestanku aktivnosti osiguratelja

Osiguratelj odmah obaveštava CBK o pokretanju ili prestanku obavljanja aktivnosti osiguranja za određenu vrstu osiguranja, za koju je dobio licencu u skladu sa ovim Zakonom.

POGLAVLJE III ZAHTEV ZA KAPITALOM

Član 19

Osnovni kapital

1. Osnivački kapital svih licenciranih osiguratelja za obavljanje delatnosti osiguranja na Kosovu za neživotna osiguranja ne može biti manji od dva miliona i dve stotine hiljada (2.200.000) evra. U slučaju kada su jedan ili nekoliko rizika uključeni u klasama od 10 do 15, člana 7. ovog zakona, osnovni kapital ne može biti manji od 3.200.000 (tri miliona i dve stotine hiljade) evra.
2. Pored osnivačkog kapitala, kao što je definisan u stavu 1. ovog člana, osiguratelj mora imati i dodatni fond za početne troškove za pokrivanje troškova osnivanja, poslovanja i upravljanja, koji u svakom slučaju ne bi trebao da bude manji od dvadeset procenata (20 %) od osnivačkog kapitala određenog paragrafom 1. ovog člana.
3. Akcionari deponuju u ime osiguratelja odgovarajuću vrednost u gotovom novcu osnivačkog kapitala i fonda za početne troškove predviđene u paragrafu 2. ovog člana, na računu poverilaca, u nekoj od licenciranih banaka u Republici Kosovu. Kapital po stavu (1) ovog člana će biti u potpunosti isplaćen pre prijema konačne licence.

4. Osnivački kapital osiguratelja ne može da se koristi kao kolateral za dobijanje kredita ili za bilo koju drugu aktivnost osiguratelja.

Član 20 Izvori kapitala

1. Akcionari osiguratelja daju informacije CBK-u o izvoru osnovnog kapitala plaćenog za osnivanje osiguratelja, kao i za svaki dodatni kapital tokom obavljanja delatnosti osiguratelja.

2. Da bi dokazao izvor novca osnovnog kapitala i dodatnog kapitala u CBK-u se podnosi sledeća dokumentacija:

2.1. za pravna lica:

2.1.1. evidencija o izvoru formiranja kapitala, kao i izveštaj nezavisnog spoljnog revizora, godišnji finansijski izveštaj, pokloni ili drugi izvori namenjeni da se upotrebe u kupovinu akcija osiguratelja;

2.2.1. potvrda izdata od strane nadležnih organa, koji daje podatke o bilansu pravnog lica i ispunjavanju poreskih obaveza.

2.2. za fizička lica:

2.2.1. evidencija o izvoru formiranja kapitala kao kupovina ili prodaja, pokloni, plate, novčani depoziti u bankama, ili drugi dokazi o izvoru formiranja kapitala;

2.2.2. potvrde kojima se dokazuje ispunjenje poreskih obaveza;

2.2.3. doprinosi za kapital osiguratelja ne treba da proizlaze iz sredstava pozajmljenih od javnosti, bankarskih kredita kao i drugih fondova, čije je poreklo nezakonito.

3. U cilju sprečavanja pranja novca, CBK može saradivati sa Finansijskom obaveštajnom jedinicom Kosova ili bilo kojim drugim organom u oblasti zakona u Republici Kosovu. CBK može da zatraži dodatne informacije od akcionara u toku verifikacije izvora kapitala.

4. Ako za CBK poreklo kapitala nije jasno, ovo predstavlja osnovu za odbijanje licence.

5. CBK može da donese Uredbe za sprovođenje odredaba ovog člana.

Član 21 Kapital

1. Osiguratelji se obavezuju da tokom perioda finansijskog izveštavanja, nivo kapitala ne može biti manji od osnivačkog kapitala.

2. Ako nivo kapitala padne ispod nivoa osnovnog kapitala, akcionar je dužan da u roku od

trideset (30) dana doda dodatni kapital kako bi pokrio gubitak.

POGLAVLJE IV UPRAVLJANJE OSIGURATELJA I REOSIGURATELJA

Član 22 Organizovanje osiguratelja

1. Osiguratelji se osnivaju kao akcionarska društva i registruju se u Agenciji za registraciju privrednih subjekata, u skladu sa važećim zakonodavstvom.
2. Sve odredbe koje se odnose na upravljanje i vlasništvo akcionarskog društva, koje se nalaze u relevantnom Zakonu o trgovačkim društvima, koje nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom, primenjuju se i na osiguratelje.

Član 23 Konstitutivni akt i statut

1. Svi osiguratelji koji obavljaju posao osiguranja na Kosovu, trebalo bi da imaju konstitutivni akt i statut, i jedna od tih kopija mora biti odobrena od strane CBK-a. Nijedan osiguratelj, osim filiale stranih osiguratelja licenciranih na Kosovu, ne može promeniti svoj konstitutivni akt i statut bez prethodnog pismenog odobrenja CBK-a.
2. Filijala stranog osiguratelja licenciranog na Kosovu mora obavestiti CBK za svaku promenu u svom konstitutivnom aktu, statutu ili ekvivalentnoj dokumentaciji osnivanja u roku od trideset (30) dana od dana stupanja na snagu bilo kakve promene.
3. Svaki osiguratelj, uključujući filijalu stranog osiguratelja drži u CBK-u overenu kopiju akta o osnivanju ili ekvivalentnu dokumentaciju osnivanja, statuta i spiska službenika osiguratelja, zajedno sa uzorkom potpisa i opisom njihovih ovlašćenja.

Član 24 Zahtevi adekvatnost i prikladnosti

1. Svaki glavni akcionar, direktor, viši rukovodilac kao i aktuar osiguratelja mora da ispuni uslove za adekvatnost i prikladnost u vezi odgovarajućeg pozicioniranja, i zahtev treba da se odobri od strane CBK-a.
2. CBK ocenjuje da li je neka osoba adekvatna i prikladna za određenu poziciju u osiguratelju na osnovu sledećih kriterijuma:
 - 2.1. krivičnog istorijata;
 - 2.2. integriteta, poštenja i posvećenosti ispunjavanju svojih dužnosti;

2.3. nadležnosti, profesionalne veštine i zdrave presude u obavljanju svojih dužnosti;

2.4. nezavisnost kako ne bi ugrožavala interese osiguratelja sukobom interesa koji mogu nastati dok obavlja dužnosti.

3. Zahtevi za adekvatnost i prikladnost treba da se primenjuju od strane lica određenih u stavu 1. ovog člana sve vreme.

4. CBK može urediti i postaviti druge kriterijume za procenu pogodnosti osoba iz ovog člana.

Član 25 **Organi osiguratelja**

1. Organi osiguratelja su:

1.1. generalna skupština akcionara;

1.2. upravni odbor; i

1.3. viša uprava.

Član 26 **Generalna skupština akcionara**

1. Generalna skupština akcionara osiguratelja se sastoji od svih akcionara.

2. Generalna skupština akcionara se održava najmanje jednom godišnje ili češće na zahtev akcionara, upravnog odbora ili po naredbi CBK-a.

3. Upravni odbor, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Zakonom, saziva Generalnu skupštinu akcionara.

4. Svaki akcionar, koji se nalazi na registru akcionara, trideset (30) dana pre sednice Generalne skupštine akcionara, ima pravo glasa na Generalnoj skupštini akcionara.

5. Osiguratelj pokriva troškove sednice Skupštine akcionara.

6. Zahtev za sazivanje Generalne skupštine akcionara može podneti:

6.1. akcionar ili grupa akcionara sa više od deset posto (10 %) od ukupnog broja akcija sa pravom glasa;

6.2. najmanje dva (2) člana odbora direktora.

7. Zahtev za sazivanje Generalne skupštine akcionara, uz predlog o dnevnom redu, dostavlja se upravnom odboru u pisanoj formi.

8. Generalna skupština akcionara osiguratelja je odgovorna za:

8.1. uspostavljanje inicijalnog kapitala putem izdavanja ili povećanja uobičajenih akcija ili povećanja preferencijalnih akcija;

8.2. izbor i razrešenje članova Odbora direktora;

8.3. nazivu i adresi sedišta osiguratelja;

8.4. naknadu članova Odbora direktora;

8.5. imenovanje spoljnog revizora i

8.6. godišnje finansijske izveštaje sa izveštajem spoljnog revizora;

8.7. ostale odluke, kao što je definisano statutom osiguratelja.

9. Drugi aspekti Generalne skupštine akcionara će biti regulisani važećim zakonom o privrednim subjektima, u meri u kojoj nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 27 **Odbor direktora**

1. **Odbor direktora** osiguravatelja čini neparan broj, najmanje pet (5) članova sa pravom glasa koje imenuje i razrešava Generalna skupština akcionara, na mandat od četiri (4) godine, uz mogućnost ponovnog izbora.

2. Osim izvršnog direktora, koji je po službenoj dužnosti član odbora kompanije, svi ostali članovi upravnog odbora treba da budu ne-izvršni direktori.

3. **Odbor direktora** bira predsednika iz redova svojih ne-izvršnih članova.

3.1. po službenoj dužnosti izvršni direktor je član odbora direktora bez prava glasa;

3.2. svaki član Odbora direktora osiguravatelja, mora da ispunjava uslove adekvatnosti i prikladnosti iz člana 24. ovog zakona.

4. Visoki javni zvaničnici, mogu biti članovi odbora direktora nekog osiguratelja, podvrgavajući se ograničenjima određenim važećim zakonodavstvom, radi sprečavanja sukoba interesa, u obavljanju javne funkcije.

5. Ovaj član se ne primenjuje na filijalu stranog osiguratelja.

6. Članovi odbora direktora obaveštavaju akcionare o potencijalnom sukobu interesa.

Član 28

Dužnosti Upravnog odbora

1. Upravni odbor osiguratelja, obezbeđuje da se aktivnosti osiguratelja sprovode u skladu sa važećim zakonima, podzakonskim aktima CBK-a, kao i internim pravilima i procedurama osiguratelja.

2. Bez obzira na obavljanje aktivnosti iz stava 1, Odbor direktora osiguratelja je odgovoran da:

2.1. odobrava organizacionu strukturu osiguratelja;

2.2. imenuje i razrešava više rukovodioce osiguratelja;

2.3. vrši nadzor nad radom viših rukovodioca osiguratelja;

2.4. odobrava poslovnu strategiju i godišnji budžet osiguratelja;

2.5. odobrava politike i procedure u skladu sa kojima osiguratelj posluje, uključujući naročito, politike i procedure koje se odnose na upravljanje rizikom;

2.6. kreira politike i procedure za rešavanje sukoba interesa i osigurava njihovo sprovođenje;

2.7. obezbeđuje primenu, funkcionisanje, adekvatnost i dovoljnost sistema internih kontrola i upravljanje rizicima osiguratelja;

2.8. obezbeđuje primenu odgovarajuće funkcije interne revizije;

2.9. predlaže spoljnog revizora i, nakon odobrenja od strane CBK-a, predlaže Generalnoj Skupštini akcionara za imenovanje;

2.10. obezbeđuje da je osiguratelj sproveo godišnju spoljnu reviziju, koji obuhvata mišljenje revizora o autentičnosti i tačnosti finansijskih izveštaja osiguratelja;

2.11. stvara i uspostavlja odgovarajuću naknadu za politiku višeg rukovodstva. Politika treba da uzme u obzir performanse višeg rukovodstva i osiguratelja i ne bi trebalo da obuhvata podsticaje koji će ohrabriti nemarno ponašanje;

2.12. obavlja i druge funkcije kao što je propisano statutom osiguratelja;

2.13. razmatra godišnje izveštaje osiguratelja pre nego što se ti izveštaji odobre od strane upravnih organa;

2.14. razmatra i druge finansijske izveštaje kao što je definisano od strane CBK-a.

Član 29

Sastanci Odbora direktora

1. Odbor direktora se sastaje po potrebi, ali ne manje od jednom u tri (3) meseca.
2. CBK može da zahteva od osiguratelja da održi poseban sastanak odbora direktora, ako se to smatra neophodnim, da se razmotre pitanja izneta u pismenom obliku od strane CBK-a.
3. Odluke Odbora direktora su važeće kada je prisutna i glasa većina njegovih članova.
4. Odluke se donose prostom većinom glasova, najmanje većinom prisutnih članova koji predstavljaju kvorum, osim kada se statutom osiguratelja ne zahteva visoka većina za donošenje odluka.

Član 30

Komisije Odbora direktora

1. Upravni odbor treba da obrazuje revizorsku komisiju, komisiju za upravljanje rizicima i komisiju za upravljanje investiciama.
2. Osiguratelj može takođe formirati druge komisije po svojoj proceni. CBK, u okviru svoje nadležnosti, može da zahteva od osiguratelja da formira posebne komisije.
3. Osiguratelj će osnovati komisiju za reviziju, koja se sastoji od najmanje tri (3) člana, od kojih su većina članovi ne-izvršnog odbora osiguratelja i jedan od članova komisije za reviziju treba da bude spoljni ekspert, koji mora imati ne manje od tri (3) godine iskustva u oblasti finansija, računovodstva i revizije.
4. Odbor za reviziju, između ostalog, ima i sledeće zadatke:
 - 4.1. nadgleda proces finansijskog izveštavanja;
 - 4.2. nadgleda i druge finansijske izveštaje propisane od strane CBK-a;
 - 4.3. preporučuje osiguratelju da održava i sprovodi interne procedure za upravljanje osiguratelja kao i razmatra ocenjuje ove procedure;
 - 4.4. razmatra investicije i transakcije koje mogu imati negativne efekte na poslovanje osiguratelja, kao što je predloženo od strane internog revizora ili bilo kog odgovornog lica unutar osiguratelja;
 - 4.5. predlaže upravnika jedinice za unutrašnju reviziju i monitoriše aktivnosti jedinice za unutrašnju reviziju;
 - 4.6. daje preporuku za imenovanje spoljnog revizora i nadgleda njegovu nezavisnost;
 - 4.7. razmatra procedure za internu kontrolu.
5. Komisija za reviziju se sastaje najmanje četiri (4) puta godišnje na redovnim sastancima kao i

vanrednim sastancima kad god se sazove od odbora direktora osiguratelja. Odluke se donose većinom glasova svih prisutnih članova.

6. Odbor za reviziju podnosi izveštaj odboru direktora i pomaže mu u procesu odlučivanja i nadzora osiguratelja.

7. Odbor direktora svakog osiguratelja osnovaće komisiju za upravljanje rizikom, koja se sastoji od najmanje tri (3) člana Odbora direktora. Komisija za upravljanje rizicima pomaže Odboru direktora u razvoju, odobravanju i nadgedanju sprovođenja politike upravljanja rizicima osiguratelja. Konkretno, ova komisija treba da:

7.1. razmatra i procenjuje politike, strategije i procedure predložene za upravljanje rizikom osiguratelja i daje preporuke Odboru direktora za njihovo usvajanje;

7.2. pomaže Odboru direktora da obezbedi da se program osiguratelja za upravljanje rizikom sprovodi u skladu sa politikama, strategijama i granicama koje je usvojio Odbor direktora, zakonima na snazi, kao i uredbama CBK-a;

7.3. nadgleda sprovođenje tih politika i strategija, preko prijema izveštaja iz višeg rukovodstva i jedinice upravljanja rizicima u okviru osiguratelja;

7.4. periodično razmatra politiku i strategije za upravljanje rizikom osiguratelja i preporučuje Upravnom odboru sve promene koje komisija smatra potrebnim, i

7.5. obavlja i druge poslove koje mu odredi Odbor direktora koje se tiču programa upravljanja rizikom osiguratelja.

8. Odbor direktora svakog osiguratelja će osnovati komisiju za upravljanje investicijama, koja se sastoji od najmanje tri (3) člana, od kojih jedan mora biti ne-izvršni član Odbora direktora.

9. Ovaj član se ne odnosi na stranog osiguratelja u meri do koje uporedivi i prihvatljivi zahtevi za CBK, primenjuju zakonom po kojima je strani osiguratelj licenciran u svojoj matičnoj zemlji.

10. CBK može usvojiti druga pravila za funkcionisanje komisija Odbora direktora osiguratelja.

Član 31 **Više rukovodstvo**

1. Izvršni načelnik treba da bude rezident, a imenuje ga Odbor direktora osiguratelja.

1.1. izvršni direktor osiguratelja je:

1.1.1. odgovoran za obezbeđivanje zakonitosti aktivnosti osiguratelja i sprovođenje definisane strategije aktivnosti osiguratelja;

1.1.2. predstavlja osiguratelja i deluje kao njegov pravni zastupnik;

1.1.3. sprovodi odluke Generalne skupštine akcionara, Komisije za reviziju i Odbora direktora;

1.1.4. organizuje i rukovodi dnevnim aktivnostima osiguratelja;

1.1.5. donosi odluke o svim pitanjima koja nisu u nadležnosti Generalne skupštine akcionara, Komisije za reviziju i Odbora direktora osiguratelja; i

1.1.6. vrši i druge funkcije u skladu sa važećim zakonodavstvom i statusom osiguratelja.

2. Zamenik izvršnog načelnika zamenjuje izvršnog načelnika u slučaju njegove odsutnosti. U slučaju da osiguratelj nije imenovao Zamenika izvršnog načelnika, Izvršni načelnik ovlašćuje pismeno jednog od viših rukovodilaca da ga zameni i da vrši njegova ovlašćenja, privremeno.

3. Svi viši rukovodioci izveštavanju Odbora direktora o bilo kom direktnom ili indirektnom interesu sa povezanim pojedincima ili nekom pravnom osobom sa kojom je osiguratelj stupio ili namerava da stupi u poslovni odnos.

Član 32

Kvalifikacije direktora i viših upravnika

1. Svaki direktor i viši rukovodilac osiguratelja treba biti sposoban, odgovarajući, dobrog renomea i da ispunjava kriterijume koje je odredio CBK u pogledu kvalifikacija, iskustva i integriteta.

2. Osim kako je predviđeno u članu 24. ovog zakona, neodgovarajućim će se smatrati lice koje je:

2.1. osuđeno pravosnažnom sudskom presudom za krivično delo kaznom zatvora od najmanje 6 meseci;

2.2. udaljeno sa dužnosti osiguratelja na zahtev CBK-a;

2.3. odlukom nadležnih organa mu je ukinuto ili suspendovano pravo na vršavanje profesije;

2.4. bilo direktor ili viši upravnik jednog osiguratelja, kome je oduzeta licenca ili zbog neuspeha u naplati ili prinudnoj likvidaciji onog osiguratelja koji je licenciran tokom njegovog mandata.

3. Lice se smatra kvalifikovanim, ukoliko je to lice ima odgovarajuće iskustvo, kao što je određeno uredbom CBK-a.

4. Lice ne može biti imenovano ili izabrano za direktora ili rukovodioca osiguratelja, ukoliko je poslednjih šest (6) meseci radilo u CBK-u.

5. Čim osiguratelji imaju saznanja koja govore o tome da neki direktor ili viši upravnik ne može biti odgovarajuće i potrebno lice, treba odmah da obaveste CBK.

Član 33

Imenovanje direktora i viših upravnika

1. Nijedna osoba ne može da obavlja funkciju člana odbora direktora ili višeg upravnika osiguratelja, ako prethodno nije dobijeno pismeno odobrenje od CBK-a.
2. Stav 1. ovog člana sprovodi se i za filijalu spoljašnjeg osiguratelja samo u odnosu na više upravnike.

Član 34

Sukob interesa i transakcije sa povezanim strankama

1. Direktori i viši upravnici treba da izbegavaju privatne interese koji su u sukobu sa interesima osiguratelja.
2. Nezavisno od stava 1. ovog člana, direktori prethodno obaveštavaju Skupštinu akcionara, dok viši upravnici obaveštavaju Odbor direktora, ukoliko imaju takve privatne interese koji utiču na njihov sud o određenim transakcijama ili pitanjima, koja stvaraju sukob interesa. Privatni interesi su oni koji se zasnivaju ili proizilaze iz:
 - 2.1. direktnog ili indirektnog imovinskog odnosa bilo koje prirode;
 - 2.2. bilo kog drugog pravnog-civilnog odnosa;
 - 2.3. poklona, obećanja, usluga, povlašćenog tretmana;
 - 2.4. angažovanja u ostalim privatnim delatnostima u cilju profita ili bilo koje aktivnosti koje stvaraju prihode;
 - 2.5. odnosa sa povezanim strankama.
3. Izjava o privatnim interesima, u skladu sa stavom 2. ovog člana, povremeno, odnosno najmanje jednom godišnje, u pisanoj formi, dostavlja se Generalnoj skupštini i Odboru direktora.
4. Poslovni odnosi i transakcije sa povezanim licima, u kojima član Odbora direktora ima interes, vrše se u skladu sa normalnim tržišnim uslovima.
5. Osiguratelj mora da uspostavi procedure za slučajeve sukoba interesa, koji bi trebalo da sadrže informacije o potencijalnom sukobu interesa, posebnim zahtevima za transakcije koje treba da se obave u skladu sa normalnim tržišnim uslovima, kao i kada se smatraju potrebnim, uz prethodno odobrenje Odbora direktora ili Generalne skupštine akcionara za obavljanje ovih transakcija.
6. Odbor direktora može ovlastiti i formirati posebne odbore, koji se zadužuju odgovornošću za tretiranje sukoba interesa.
7. Osiguratelj stvara odgovarajući sistem interne kontrole za transakcije sa licima ili sa povezanim licima, uključujući i praćenje ugovora, dugoročnih sporazuma ili aranžmana od dugoročnog značaja za osiguratelja u pogledu sukoba interesa.

8. U slučaju neprijavlivanja sukoba interesa, u skladu sa ovim članom, ili kada je ugovor ili pravni postupak u vezi sa uslovima postojanja sukoba interesa, preduzimaju se sledeće mere:

8.1. Odbor direktora i svaki akcionar osigurateljima pravo da zatraži od suda da poništi ugovor ili drugu pravnu delatnost;

8.2. CBK ima pravo da zahteva od osiguratelja razrešenje lica o kojem je reč.

9. Odredbe ovog člana za spoljašnjeg osiguratelja, sprovode se samo na njegove više upravnike.

Član 35 **Zahtevi za glavne akcionare**

1. Posedovanje akcija u osiguratelju, gde jedan akcionar, direktno ili indirektno dostiže ili prelazi nivo glavnog akcionara, postiže se samo uz prethodno odobrenje CBK-a nakon dostavljanja zahteva za postajanje glavnog akcionara.

2. CBK, izuzev kao što je predviđeno u stavu 1. ovog člana, usvaja bilo kakvo dalje posedovanje akcija jednakih ili većih od deset(10%) , dvadeset (20%), trideset (30%) i pedeset (50%) prava glasa ili učešća u kapitalu osiguratelja.

3. Akcionar koji je dobio odobrenje predviđeno u stavovima 1. i 2. ovog člana, informiše CBK, ukoliko on zahteva smanjenje svog učešća u akcijama.

4. CBK može da odredi propise za glavne akcionare sa poreklom iz drugih zemalja kao i njegovom saradnjom sa nadzornim organima tih zemalja.

5. CBK može da odobri glavne akcionare, ako su ispunjeni uslovi propisani u skladu sa odredbama ovog zakona i može da odbije saglasnost za glavne akcionare, ako prosudi da:

5.1. radnje koje su izvršene u prošlosti od strane glavnog akcionara ili osobe/povezane stranke sa njim mogu pogoršati delatnost osiguratelja u vezi sa pravilima upravljanja rizikom, ili mogu ometati ili učiniti nemogućim ostvarivanje nadzora od strane CBK;

5.2. u slučaju zahteva od ključnih spoljnih akcionara, sprovođenje zakonodavstva ili zakonskih praksi svoje zemlje, otežavaju ili čine nemogućim vršenje nadzora od CBK-a.

6. Ako CBK utvrdi da osoba koja je glavni akcionar u jednom osiguratelju postupa suprotno odredbama ovog Zakona i pravila za pažljivo i odgovarajuće upravljanje osigurateljem, preduzima neophodne mere za okončanje ove situacije.

POGLAVLJE V PRENOŠENJE PORTFELJA I DELEGIRANJE FUNKCIJA

Član 36 Prenos portfelja osiguranja

1. Uz odobrenje CBK-a, osiguratelj može preneti putem dogovora do drugog osiguratelja, sve ili deo svojih portfelja o osiguranju, koji su potpisani u jednoj ili više specifičnih vrsta osiguranja sa svim obavezama i pravima. Za potrebe ovog zakona, osiguratelj koji prenosi portfelje o osiguranju osiguratelja, zove se osiguratelj prenosilac ugovora, dok onaj na koji se prenose ugovori o osiguranju, zove se osiguratelj primalac.
2. Osiguratelj, osim kako je predviđeno u stavu 1. ovog člana, vrši prenos sredstava/aktiva za pokriće tehničkih i matematičkih provizija, jednakih sa tehničkim i matematičkim provizijama obračunatim za pokrivanje obaveza portfelja osiguranja koje će se preneti.
3. Portfelj osiguranja može se preneti na osiguratelja primaoca, nakon što je ovaj poslednji dobio odobrenje CBK-a za prihvatanje portfelja osiguranja.
4. Za transfer portfelja o osiguranju nije neophodna se saglasnost osiguranika.
5. Osiguratelj primalac je dužan da obavesti osiguranike o prenosu portfelja osiguranja, putem javnih sredstava komunikacije, na delu gde je rizik pokriven prenesenim ugovorima o osiguranju, u roku od deset (10) kalendarskih dana od dana odobrenja CBK-a za prenošenje portfelja.
6. Osiguratelj može da prenese svoj portfelj osiguranja na:
 - 6.1. osiguratelja sa sedištem u Republici Kosovu koji ima licencu CBK-a;
 - 6.2. filijalu stranog osiguratelja koji ima licencu CBK-a.
7. Osiguratelj prenosilac prenosi svoj portfelj osiguranja na osiguranje osiguratelja primaoca, u roku od petnaest (15) dana od dana dobijanja odobrenja CBK-a.
8. Ukoliko prenos portfelja nije realizovan prema sporazumu, CBK može da opozove odobrenje.

Član 37 Zahtev za prenos portfelja osiguranja

1. Zahtev za prenos portfelja osiguranja vrši se u pisanoj formi od strane osiguratelja prenosioca i sadrži:
 - 1.1. odobravanje transfera Generalne skupštine akcionara i Odbora direktora osiguratelja prenosioca;
 - 1.2. odobravanje prenosa na osiguratelja primaoca od Generalne skupštine akcionara i

Odbora direktora;

1.3. spisak ugovora o osiguranju, podjeljenih po vrstama osiguranja, zajedno sa njihovim opštim i posebnim uslovima, potrebnim za prenos, kao i proračune tehničkih i matematičkih provizija za vrste dotičnih osiguranja;

1.4. sredstva/aktive u pokrivanju tehničkih i matematičkih provizija, uključujući i njihovu odgovarajuću vrednost, kao i sve podatke koji se mogu koristiti za proveru obračuna tih vrednosti;

1.5. izmenjeni plan poslovanja koji je potreban za prenos portfelja osiguranja na osiguratelja primaoca;

1.6. ugovor o prenosu portfelja osiguranja;

1.7. vremenski rok za prenošenje portfelja.

Član 38

Usvajanje i odbijanje zahteva za prenos portfelja osiguranja

1. CBK, u roku od trideset (30) kalendarskih dana od dana prijema potpunih prijavi po odredbama člana 36. i 37. ovog zakona, odobrava ili odbija prenos portfelja osiguranja.

2. U slučaju kada je osiguratelj primalac filijala stranog osiguratelja, CBK donosi odluku o odobrenju, samo ukoliko Nadzorni organ matične zemlje da pismenu saglasnost.

3. CBK odbija zahtev za prenos portfelja osiguranja, ukoliko:

3.1. osiguratelj primalac nije licenciran za delatnost u vrsta osiguranja koja pripadaju portfelju osiguranja koje se prenosi;

3.2. vrednost aktive za pokriće tehničkih i matematičkih provizija osiguratelja primaoca je niža od vrednosti provizija, koje je potrebno napraviti u odnosu na portfelj osiguranja, koji će biti prenesen.

3.3. osiguratelj primalac ne ispunjava zakonske uslove za vrste osiguranja koje pripadaju portfelju koji se prenosi ili ako prihvatanjem portfelja aktivnosti osiguratelja primaoca u vezi sa pravilima upravljanja rizikom mogu biti pogoršana.

4. CBK može da donese uredbu kojom određuje dodatne zahteve, u vezi transfera portfelja osiguranja.

Član 39

Odobrenje delegiranja funkcija

1. Osiguratelj može da prenese funkcije, nakon prethodnog dobijanja pismenog odobrenja CBK-a.

2. Funkcije osiguratelja se mogu delegirati samo putem pismenog ugovora pod kojim osiguratelj prenosi deo svojih funkcija na drugo lice.

3. Ugovor o delegiranju funkcija mora da sadrži odredbu koja određuje da je osiguratelj koji delegira odgovornost, odgovoran za funkcije prenesene na drugo lice. Ugovor o delegiranju funkcija, takođe treba da utvrdi da će primalac delegiranih funkcija biti pod nadzorom CBK-a.

4. CBK može da odbije ili povuče saglasnost o delegiranju funkcija ukoliko:

4.1. se rizikuju interesi osiguranika;

4.2. se oteža ili postane nemoguć nadzor delegiranih funkcija;

4.3. primalac delegiranih funkcija nema nadležnost za delegirane funkcije.

5. CBK podzakonskim aktima može propisati dodatne uslove i kriterijume za delegiranje funkcija.

Član 40

Nadzor obavljanja delegiranih funkcija

1. Odredbe ovog zakona o nadzoru osiguratelja, primenjuju se u skladu sa nadzorom nad licem koje vrši delegirane funkcije.

2. Osiguratelj i lice koje obavlja poverene funkcije, na zahtev CBK-a, prilaže podatke o pravnom statusu, finansijskom stanju i aktivnostima osobe koja je potpisala ugovor o delegiranju funkcija i drugih dokumenata i informacija koje zahteva CBK.

3. Spoljni revizor osiguratelja ima pravo da traži od lica koje vrši delegirane funkcije svaku informaciju koja se odnosi na vršenje revizije.

POGLAVLJE VI

SPAJANJA I PREUZIMANJA

Član 41

Spajanja i preuzimanja osiguratelja

1. Nijedan osiguratelj ne može da se pridruži bilo kom drugom osiguratelju ili da preuzme, bilo direktno ili indirektno aktivu ili da prihvati pasivu nekog drugog osiguratelja, bez prethodnog odobrenja CBK-a.

2. Zahtevi za pridruživanje, preuzimanje aktive ili prihvatanje pasiva osiguratelja, vrši se na način koji je propisao CBK uz propratne informacije koje zahteva CBK.

3. Osiguratelj licenciran za životno osiguranje, predstavlja u CBK-u izveštaj sačinjen od strane ovlašćenog aktuara koji potvrđuje da spajanje ili preuzimanje nisu u suprotnosti sa interesima osiguranika i osiguratelja koji su uključeni u ovaj proces.

4. Za potrebe odlučivanja o zahtevu podnetom na osnovu ovog člana, odredbe ovog Zakona primenjuju se za licenciranje osiguratelja, uz odgovarajuća prilagođavanja.
5. CBK, pre odlučivanja o udruživanju osiguratelja, može da zatraži mišljenje Agencije za konkurenciju.
6. CBK može da donese druge uredbe za sprovođenje ovog poglavlja.

POGLAVLJE VII PROMENA KAPITALA I PREIMENOVANJE

Član 42 Odobranje promena u kapitalu osiguratelja

1. Svaka promena kapitala osiguratelja, podleže prethodnoj saglasnosti CBK-a.
2. U slučaju povećanja kapitala, osiguratelj je dužan da CBK preda podatke o izvoru kapitala.
3. Ukoliko se povećanje kapitala osiguratelja obavlja iz njegovih unutrašnjih izvora, osiguratelj dostavlja potrebne podatke o izvoru povećanja kapitala u CBK, uključujući potvrdu spoljnog revizora osiguratelja, kojom se potvrđuje adekvatnost ovih resursa u okviru struktura osiguratelja.
4. CBK može da zatraži povećanje kapitala, ukoliko je tako nešto nužno.

Član 43 Preimenovanje

Preimenovanje osiguratelja podleže prethodnoj saglasnosti CBK-a. Osiguratelj mora da obavesti osiguranike o promeni imena.

POGLAVLJE VIII UGOVORI O OSIGURANJU

Član 44 Ugovor o osiguranju

1. Ugovor o osiguranju je čin kojim osiguratelj preuzima na sebe određene rizike, uz plaćanje premije, koji će u slučaju nastanka osiguranog slučaja platiti osiguraniku, korisniku ili trećem licu odštetu.

2. Ugovori o osiguranju moraju da ispune uslove propisane ovim zakonom i važećim Zakonom o obligacionim odnosima.

Član 45 **Oblik ugovora o osiguranju**

1. Ugovor o osiguranju mora biti u pisanoj formi, u obliku polise osiguranja ili u vidu nekog drugog čina pisanja.

2. Pisani zahtevi i predlozi osiguranika, upućeni osiguratelju, za sklapanje ugovora o osiguranju, kao i pisani odgovori na pitanja osiguranika od strane osiguratelja za relevantne okolnosti koje se odnose na procenu prirode i obima rizika su sastavni deo dosijea. U ugovoru se uključuju elementi za koje su se usaglasili osiguratelj i osiguranik.

Član 46 **Uslovi i sadržaj ugovora o osiguranju**

1. Ugovor o osiguranju sadrži opšte uslove izrađene na osnovu sledećih principa:

1.1. osoba koja će sklopiti ugovor, trebalo bi da ima interes koji se osigurava i da pretenduje na prava koja proizilaze iz ugovora;

1.2. osigurani iznos može biti do vrednosti interesa koji se osigurava, ali ne veći od ove vrednosti, osim ako priroda delatnosti/rizik to zahtevaju;

1.3. štete nastale kao rezultat nezakonitih i namernih radnji ili propusta osiguranika nisu obuhvaćene;

1.4. rizici koji su se dogodili i/ili se zna da su se desili, ne mogu se osigurati;

1.5. osigurani interes za svoju punu vrednost ne može se osigurati od istog osiguratelja više nego jedanput, osim ako su dotični osiguratelj ili drugi osiguratelj u potpunosti informisani i dogovorili su se o obavezama jednih prema drugima;

1.6. lica koja imaju moralnu ili novčanu dobit, u nastavku života drugog lica mogu da osiguraju život te osobe, samo uz pismenu saglasnost ovog drugog.

2. Ugovor o osiguranju treba da sadrži:

2.1. imena i adrese stranaka;

2.2. predmet ugovora;

2.3. rok ugovora;

2.4. pokriveni rizik i ostala isključivanja ili ograničenja pokrića;

2.5. načine i slučajeve obnavljanja, izmene ugovora;

- 2.6. načine delimičnog poništenja dela ili celine ugovora, i načine proračuna i plaćanja vrednosti u zadobijene od poništavanja;
- 2.7. načine o potpunom ili delimičnom raskidu ugovora;
- 2.8. obaveze stranaka i pravne posledice njihovog ne ispunjavanja;
- 2.9. načine i rokove za plaćanje naknade, kao i posledice neplaćanja ili nepravilnog plaćanja od strane osiguratelja;
- 2.10. iznos osiguranja, način njegove procene i uslove plaćanja;
- 2.11. premiju osiguranja i način njenog obračuna;
- 2.12. uslove plaćanja premije i posledice neplaćanja ili nepravilnog plaćanja;
- 2.13. u slučaju potpisivanja ugovora od strane posrednika, ugovor treba da sadrži: ime, adresu i licencu posrednika;
- 2.14. datum i mesto potpisivanja ugovora;
- 2.15. obaveze osiguranika u slučaju nastanka osiguranog slučaja i njegovog tereta dokazivanja;
- 2.16. pravila za kapitalizaciju anuiteta u slučaju osiguranja bolesti, nesreća i trećih lica, ako su ona propraćena isplatama anuiteta;
- 2.17. pravila za vansudsko rešavanje sporova i žalbenih postupaka.

3. Ugovoru o osiguranju mogu se pridodati posebni uslovi u vezi specifičnih pitanja, koja nisu u suprotnosti sa principima navedenim u ovom članu.

4. Opšti uslovi se objavljuju na internet stranici osiguratelja.

5. Opšti uslovi prihvaćeni od osiguranika su sastavni deo ugovora o osiguranju. U slučaju neslaganja posebnih uslova ugovora o osiguranju sa opštim uslovima, odredbe posebnih uslova, koje su navedene u ugovoru će preovladati.

6. Osiguratelj je dužan da obavesti klijente o opštim uslovima osiguranja pre potpisivanja ugovora o osiguranju. Upitniku izrađenom od strane osiguratelja, prilažu se i opšti uslovi.

7. Svaka promena ili zamena opštih uslova ili njihova nova izrada, u periodu važenja ugovora o osiguranju, važe i obavezujuće su za osiguranika, osim ako za tu modifikaciju ili zamenu opštih uslova ugovora, osiguranik bude obavešten unapred i za koje da pismenu saglasnost.

8. Opšti i specifični uslovi ugovora o osiguranju moraju biti jasno napisani i lako razumljivi.

9. Uslovi ugovora o osiguranju ne treba da budu u suprotnosti sa odredbama zakona na snazi, prakse u oblasti osiguranja i principi poštenja i poverenja. Pokrivenost navedena u ugovoru o osiguranju mora biti jasno i precizno izražena, u cilju sprečavanja dezorijentacije i prevare, kao i da se ne prekrše prava i koristi osiguranika. Pored pokrivanja rizika, ugovor o osiguranju mora

navesti jasno i isključene rizike.

Član 47. **Ugovor o životnom osiguranju**

1. Ugovor o životnom osiguranju mora da bude u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.
2. Procedure i tehnička pitanja ugovora o osiguranju života, definišu se pravilnicima koje je doneo CBK.

Član 48 **Obrada zahteva za odštetu i isplata odšteta**

1. U slučaju nastanka osiguranog slučaja, osiguratelj je u obavezi da isplati odštetu do osigurane sume.
2. Osiguratelj obrađuje svaki zahtev za naknadu štete, kao i izvršava uplatu u odgovarajućoj meri i u navedenom roku u ugovoru o osiguranju.
3. Obrada zahteva za odštetu od strane osiguratelja, uključuje i procenjivanje štete od samog osiguranika.
4. Zahtevi za naknadu štete se pravovremeno obrađuju pravovremeno od osiguratelja, na nepristrasan, pravičan i transparentan način.
5. Osiguratelj stvara interni sistem za obradu zahteva za nadoknadu štete, kao i izrađuje i usvaja interne procedure za obradu i rešavanje ovih zahteva.
6. Osiguratelj nije obavezan da plati iznos koji premašuje iznos osiguranja, osim ako nije drugačije predviđeno od stranaka u ugovoru.

Član 49 **Opšti principi obaveze za informisanje**

1. Osiguratelj i posrednik moraju obavestiti osiguranika pre potpisivanja ugovora o predmetu osiguranja pokriću i drugim pitanjima. obaveza informisanja počinje pre potpisivanja ugovora i nastavlja se tokom celog perioda važenja ugovora.
2. O informacijama iz stava 1. ovog člana, osiguratelj će pismeno obavestiti lice koje je potpisalo ugovor o osiguranju. On garantuje da informacija saopštena strankama bude dovoljna.
3. Osiguratelj pre potpisivanja i tokom perioda važenja ugovora, na osnovu principa poverenja, pomaže klijentu da razume tehničke aspekte pokrivenosti osiguranja i druge elemente ugovora o osiguranju, kroz pružanje informacija usmeno i pismeno, ne delujući na lažan i obmanjujući način.

4. Osiguratelj pre potpisivanja i tokom perioda važenja ugovora obavestiće klijenta za bilo kakav sukob interesa koji mogu imati sa drugom stranom, uključujući sve pravne i ekonomske veze, koje utiču na ispunjavanje obaveza osiguratelja prema klijentu.

5. Sve obaveze osiguratelja pre potpisivanja i tokom perioda važenja ugovora primenjuju se i na posrednike.

6. Osiguratelj ispunjava obavezu da informiše druga lica koja imaju koristi od ugovora o osiguranju, ako se to zahteva od tih lica.

Član 50

Obaveza informisanja pre potpisivanja ugovora

1. Osiguratelj i posrednik su obavezni da napismeno daju svakom klijentu pre potpisivanja ugovora o osiguranju, svu potrebnu informaciju, u pogledu relevantne vrste osiguranja. Ova informacija treba da sadrži:

1.1. naziv osiguratelja, kao i adresu centralnog sedišta osiguratelja;

1.2. adresu centralnog sedišta filijale preko koje se vrši potpisivanje ugovora o osiguranju;

1.3. interne procedure obrade zahteva za naknadu, kao i strukture odgovorne za njihovu obradu;

1.4. pokrivena rizika i one isključivanja, i mogućnosti za promenu ugovora u skladu sa opštim uslovima;

1.5. rokove i načine rešavanja i raskida ugovora;

1.6. metode izračunavanja premije, rokove i načine njenog plaćanja, posledica neplaćanja premije, kao i mere premije koje odgovaraju osnovnom i dodatnom pokrivanju;

1.7. zahteve i rokove za isplatu naknade i iznos osiguranja;

1.8. metode obračuna i raspodele bonusa, ako postoji;

1.9. vansudske postupke, za rešavanje sporova između stranaka u pogledu ugovora o osiguranju, u skladu sa internim pravilima osiguratelja bez uticaja na pravo žalbe sudu;

1.10. uslove za jednostrano rešavanje ugovora;

1.11. opšte podatke za poreske obaveze i komisije u vezi sa ugovorom o osiguranju.

2. Izuzimajući definicije iz stava 1. ovog člana, dotična informacija može se dati usmeno, ako to klijent traži, ukoliko ovaj poslednji zahteva trenutnu pokrivenost. U tom slučaju, odmah nakon potpisivanja ugovora, osiguratelj daje klijentu informaciju u pisanoj formi. Potpisivanje ugovora o osiguranju, odnosno njegovih aneksa i uslova, znači slaganje sa informacijama datim usmeno i prihvatanje njegovih uslova.

Član 51

Obavezna informacija tokom perioda važenja ugovora

1. Osiguratelj i posrednik će obavestiti osiguranika o bilo kakvoj promeni zakonodavstva osiguranja, likvidaciji, spajanju ili zatvaranju osiguratelja na bilo koji način, o oduzimanju dozvole za određene klase ili sve vrste osiguranja, kao i o bilo kakvoj promeni ili drugim dešavanjima koje utiču na prava i obaveze osiguranika, u roku od 10 kalendarskih dana od dana događaja.
2. Osiguratelj i posrednik će poštovati obavezu za informisanje, u periodu važenja ugovora, preko zvaničnog sajta, pošte, faksa, elektronske pošte ili drugih sredstava komunikacije prihvatljivih za CBK.
3. Obaveza za informaciju može se izvršiti putem telefona, ako telefonski razgovori budu snimljeni magnetnim ili digitalnim uređajem, tako da osiguratelj to može dokazati.

Član 52

Ugovor o saosiguranju

1. Kroz ugovor o saosiguranju, dva ili više osiguratelja saosiguravaju rizike vrsta osiguranja, za koje imaju licencu CBK-a.
2. Osiguratelji raspoređuju među sobom odgovornosti koje su preuzeli ugovorom o osiguranju, koji su potpisali.
3. Strane u ugovoru saosiguranja moraju da odrede:
 - 3.1. primarnog osiguratelja;
 - 3.2. relevantni deo, za koji osiguravajuća društva preuzmaju odgovornost;
 - 3.3. distribuciju premija osiguranja;
 - 3.4. opšte primenljive uslove.
4. Svaki odnos sa osiguranikom na osnovu ugovora o osiguranju, vrši glavni osiguratelj, osim ako nije drugačije određeno. Glavni osiguratelj je odgovoran za ugovor u ime i za račun svih saosigurača.
5. Glavni osiguratelj obaveštava osiguranika o okolnostima navedenim u stavu 2. ovog člana, u slučajevima kada ti uslovi nisu izraženi u ugovoru o osiguranju.
6. Nakon dobijanja obaveštenja u prema stavu 5. ovog člana, svaki osiguratelj je odgovoran za svoj deo, u skladu sa stepenom preuzetih odgovornosti, osim kada je drugačije predviđeno ugovorom o osiguranju.
7. CBK može usvojiti posebna pravila u vezi sa ugovorom o saosiguranju.

POGLAVLJE IX BRIGA I ZAŠTITA KLIJENTA

Član 53 Informisanje javnosti

1. Osiguratelj preduzima sve tehničke i administrativne mere za stvaranje infrastrukture informacione tehnologije, u skladu sa zahtevima CBK-a za informisanje osiguranika ili drugih zainteresovanih lica u vezi razvoja i promena zakona u sektoru osiguranja.

2. Osiguratelj priprema internet stranicu lako čitljivog formata koji će sadržati najmanje sledeće podatke:

2.1. opšte informacije o osiguratelju, deoničarima i administrativnim strukturama i kapitalu osiguratelja;

2.2. klase osiguranja, usluge osiguranja i proizvode koji se nude za te klase;

2.3. informacije o posebnim uslovima, rizicima i pokrića koja se ne pružaju redovno za jedan proizvod osiguranja, ali mogu biti obuhvaćeni kao prilog u odredbama posebnih uslova;

2.4. informacije o pravima i obavezama osiguranika kao i drugih strana, kao i postupak koji treba slediti u slučaju nastanka osiguranog slučaja;

2.5. informacije o važećim provizijama;

2.6. adresu, elektronsku poštu, brojeve telefona i faksa svih jedinica osiguratelja, uključujući i glavno sedište;

2.7. postupak za obradu zahteva za obeštećenje;

2.8. elektronske obrasce koji omogućavaju osiguranicima i drugim zainteresovanim stranama da dostave zahteve za informacije i obeštećenje putem interneta;

2.9. statistike i druge važne informacije;

2.10. najnovije revidirane finansijske izveštaje, zajedno sa mišljenjem spoljnog revizora.

3. Osiguratelj stvara infrastrukturu informacione tehnologije kako bi omogućio osiguraniku i drugim zainteresovanim stranama, ažuriranu putem interneta, informaciju u vezi ugovora o osiguranju.

4. CBK može takođe odrediti i druge podatke koji moraju biti objavljeni u skladu sa stavovima 2. i 3. ovog člana.

5. CBK može da objavi na svojoj zvaničnoj internet stranici podatke iz ovog člana i druge dodatne podatke, prema svojoj proceni.

Član 54 **Pravo žalbe**

1. Ako osiguranik proceni da se osiguratelj ne podržava uslova navedenih u ugovoru o osiguranju, on može da uloži žalbu kod osiguratelja.
2. Osiguratelj odgovara na svaku podnetu žalbu u pisanoj ili elektronskoj formi od strane osiguranika ili drugih zainteresovanih lica i daje svaku traženu informaciju koja je u vezi sa ugovorom o osiguranju.
3. Osiguratelj mora da uspostavi unutrašnji sistem za razmatranje žalbi i interne procedure za razmatranje i rešavanje ovih žalbi.
4. Žalbe osiguranika se razmatraju nepristrasno i u roku navedenom podzakonskim aktima.
5. Osiguranik ima pravo da se obrati CBK-u za svako nezadovoljstvo prilikom razmatranja njegove žalbe od strane osiguratelja. Osiguranik se može obratiti CBK-u i za žalbe protiv posrednika u osiguranju ili procenivača štete ili drugih stručnjaka za osiguranje.
6. Kada CBK smatra potrebnim, vraća žalbu osiguratelju na ponovno razmatranje. CBK u okviru svojih nadzornih ovlašćenja, procenjuje da li osiguratelj primenjuje najbolje prakse, stručna pravila, zahteve zakona i uslove ugovora o osiguranju.
7. Postupci i razmatranje žalbe u CBK-u se određuju uredbom.
8. CBK vodi evidenciju primljenih žalbi od osiguranika.

Član 55 **Rešavanje sporova**

1. Osiguratelj izrađuje i usvaja prikladne interne postupke koji se primenjuju od strane osiguratelja u slučajevima kada se stranke slažu da se sporovi između osiguranika ili klijenata i osiguratelja ili posrednika rešavaju van suda.
2. Osiguratelj objavljuje informaciju o pravilima rešavanja sporova van suda, kao deo uslova ugovora o osiguranju.
3. U slučaju pojava nejasnoća nastalih zbog korišćenog jezika tokom priprema uslova ugovora o osiguranju sačinjenog od osiguratelja, sporovi će se rešavati putem interpretiranja uslova u korist osiguranika.
4. CBK može zahtevati osnivanje foruma arbitraže za rešavanje sporova između osiguranika i osiguratelja i postupci ove arbitraže se mogu odrediti uredbom.

POGLAVLJE X PROFESIONALNA POVERLJIVOST

Član 56 Poverljivost

Osiguratelj i posrednici su dužni da čuvaju poverljivost podataka, činjenica i okolnosti vezanih za osiguranika, podataka sa kojima su upoznati tokom vršenja njihove delatnosti.

Član 57 Obaveza čuvanja poverljivosti

1. Deoničari, Odbor direktora, viši upravnici, zaposleni i bilo koji zaposleni u osiguratelju, koji tokom vršenja njihove delatnosti koriste poverljive informacije, ne treba da ih daju trećim stranama, koriste protiv interesa osiguratelja i njegovih klijenta ili dozvole njihovu upotrebu od strane trećih lica.

2. Obaveza čuvanja poverljivosti se ne primenjuje ukoliko:

2.1. osiguranik izričito pismeno odobri njihovo izdavanje;

2.2. podaci se zatraže sudskim postupcima i takav zahtev je vršen pismeno od strane nadležnog suda;

2.3. podaci se zatraže tokom istraga od strane organa tužilaštva;

2.4. u slučajevima predviđenim u zakonskim i podzakonskim aktima za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma;

2.5. CBK traži informacije u cilju nadzora u okviru svoje nadležnosti;

2.6. informacija se zahteva od strane poreskih vlasti;

2.7. informacija se daje u skladu sa zakonskim odredbama "o obaveznom osiguranju od auto-odgovornosti".

3. Obaveza čuvanja poverljivosti primenjuje se i nakon što lica navedena u stavu 1. ovog člana napuste osiguratelja, osim u slučajevima predviđenim u stavu 2. ovog člana.

4. Obaveza čuvanja poverljivosti se primenjuje i na posrednike i drugim stručnjacima u osiguranju.

5. CBK i drugi organi iz stava 1. ovog člana, koriste poverljive informacije samo u svrhe za koje su date te informacije.

Član 58 Prikupljanje, čuvanje i korišćenje ličnih podataka

1. Osiguratelj prikuplja, čuva, koristi lične podatke koji su potrebni za potpisivanje polisa osiguranja i za rešavanje žalbi koje proizilaze iz bilo kakvih pitanja osiguranja u skladu sa ovim Zakonom, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

2. Osiguratelj stvara, čuva i održava bazu podataka:

2.1. o osiguranim licima;

2.2. o nastaloj šteti;

2.3. o proceni pokrića osiguranja i iznosa obeštećenja.

POGLAVLJE XI UPRAVLJANJE RIZIKOM

Član 59 Pravila upravljanja rizikom

1. Osiguratelj je dužan da održava nivo kapitala u odgovarajućem obimu u odnosu na preuzete rizike.

2. Osiguratelj je dužan da posluje na način da rizicima kojima se izlože u posebnim poslovima, odnosno u svim radnjama osiguranja, koje vrši, ne prelazi vrednosti ili ograničenja propisana ovim Zakonom, kao i propisima usvojenih na njegovu osnovu.

3. Osiguratelj je obavezan da posluje na način na koji treba da bude u stanju da ispuni blagovremeno svoje ostvarene obaveze (princip likvidnosti), kako bi bio u stanju da neprekidno izvršava sve obaveze (princip solventnosti-tj. sposobnost plaćanja).

4. Osiguratelj izrađuje i usvaja jasne i detaljne politike i postupke za identifikovanje, merenje, nadgledanje i sprečavanje rizika, kojima se izlaže tokom vršenja delatnosti.

Član 60 Kapital osiguratelja

1. Svaki osiguratelj ili osiguratelj je dužan da održava minimalni nivo kapitala, koji treba da bude adekvatan za vrstu i delokrug svojih aktivnosti osiguranja i u skladu sa rizicima kojima je izložen. Obračun kapitala osiguratelja se određuje posebnom uredbom CBK-a.

2. CBK određuje minimalni nivo kapitala za osiguratelja, kao i metode obračuna, uzimajući u obzir međunarodne računovodstvene standarde, uključujući načela Međunarodnog udruženja nadzornika osiguranja.

3. CBK može narediti osiguratelju da poveća svoj kapital na zahtevani nivo, uzimajući u obzir

broj klasa osiguranja i izloženost riziku osiguratelja. Za svaku dodatnu klasu osiguranja, od kompanije se može zahtevati da doda dodatni kapital, što će biti propisano posebnom uredbom od strane CBK-a.

Član 61 **Obračun kapitala**

1. Svaki osiguratelj je dužan da održava minimalni nivo kapitala, koji treba da bude adekvatan za vrstu i delokrug svojih aktivnosti osiguranja i u skladu sa rizicima kojima je izložen.
2. U cilju primene pravila o upravljanju rizicima, kapital osiguratelja (u daljem tekstu "kapital") se obračunava uzimajući u obzir međunarodne standarde i knjigovodstvo, uključujući i principe Međunarodnog udruženja nadzornika osiguranja.
3. Osiguratelj tokom aktivnosti osiguranja, treba održavati minimalni nivo zahtevanog kapitala, minimalne margine sposobnosti isplate tj. solventnosti i likvidnosti.
4. Sposobnosti plaćanja (solventnost) se određuje kao ukupna aktiva, oduzimajući neprihvatljivu aktivu i ukupnu pasivu, isključujući minimalni kapital.
5. CBK posebnom uredbom određuje metod obračunavanja ekviteta (deoničarskog kapitala), minimalne margine solventnosti i ostalih pokazatelja likvidnosti.

Član 62 **Zahtevani nivo sposobnosti isplate**

1. Zahtevani nivo sposobnosti isplate osiguratelja koji obavlja osiguranje u grupi neživotnih osiguranja je obavezan da bude isti sa granicom obračunate solventnosti na osnovu odnosa premija, odnosno šteta, bez obzira koja je veća.
2. Zahtevani nivo sposobnosti isplate (solventnost) za osiguratelje koji vrše osiguranje tokom aktivnosti u osiguranju, ne treba da bude niži od minimalno zahtevanog nivoa isplate osiguratelja, koji je odredio CBK.
3. Zahtevani nivo sposobnosti isplate osiguratelja koji obavlja aktivnost u klasama životnog osiguranja, može se izračunati kao što je definisano sa posebnom uredbom CBK-a.
4. Zahtevani nivo sposobnosti isplate osiguratelja koji obavlja aktivnost u klasama životnog osiguranja, izračunava se kao ukupan iznos dobijenih rezultata korišćenih metoda. Metode i načini izračunavanja zahtevanog nivoa sposobnosti isplate za osiguratelja koji obavlja aktivnost u klasama života, se određuju uredbom CBK-a.

Član 63 **Plan finansijskog oporavka**

1. U slučaju povrede prava osiguranika, CBK može da zahteva od osiguratelja finansijski plan sa predloženim merama za maksimum naredne tri (3) godine, za finansijski oporavak, šta treba da

sadrži, ali ne ograničavajući se samo na:

- 1.1. procenu troškova upravljanja, odnosno troškove upravljanja, kao i poređenje sa ukupnim troškovima i provizijama;
 - 1.2. detaljnu procenu prihoda i rashoda iz direktnih aktivnosti osiguranja;
 - 1.3. projektovane finansijske izveštaje;
 - 1.4. procenu potrebnih finansijskih sredstava za postizanje ravnoteže kapitala i pokrića svih obaveza osiguratelja;
 - 1.5. politiku reosiguranja.
2. CBK može da zahteva veći kapital od onog predviđenog prema odredbama ovog Zakona, ukoliko se proceni da se zbog oslabljene finansijske pozicije osiguratelja, ugrožavaju prava osiguranika. Visina kapitala se određuje na osnovu finansijskog plana, zajedno sa predloženim merama.
3. CBK može zahtevati smanjenje vrednosti imovine osiguratelja, koja se obuhvata u obračun kapitala osiguratelja, ako je došlo do promene tržišne vrednosti te imovine.
4. CBK može da zahteva prilagođavanje obračunavanja granice solventnosti osiguratelja za iznos reosiguranja ako su se prihodi ili kvalitet ugovora o reosiguranju, u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, značajno promenili ili ugovori o reosiguranju ne omogućavaju balansirani prenos rizika.

Član 64 **Upravljanje likvidnošću**

1. Osiguratelj upravlja svojim finansijskim sredstvima i investicijama tako što obezbeđuje adekvatna finansijska sredstva u bilo kom trenutku za ispunjavanje svoje odgovornosti kada dođe rok za plaćanje.
2. Osiguratelj, u cilju zaštite od rizika likvidnosti, usvaja i sprovodi politike za upravljanje likvidnosti, koje obuhvataju:
 - 2.1. planiranje novčanih tokova;
 - 2.2. sistematsko nadgledanje likvidnosti;
 - 2.3. sprovođenje odgovarajućih mera za sprečavanje i otklanjanje uzroka nelikvidnosti.
3. Osiguratelj izračunava iznose sredstava za likvidnost, minimalno na kvartalnoj osnovi.
4. Osiguratelj izračunava stope likvidnosti i njihov minimalni nivo na osnovu uredbom propisanih metoda od strane CBK.

Član 65 **Izveštavanje u CBK**

1. Osiguratelj obračunava i šalje periodično:

1.1. finansijske izveštaje: Izveštaj o finansijskom stanju, bilans dobitka i gubitka, izveštaj o riziku, izveštaj o tokovima gotovine i izveštaj o promenama na kapitalu (ekvitet);

1.2. zahtevani nivo sposobnosti za plaćanje;

1.3. tehničke provizije praćene mišljenjem ovlašćenog aktuara;

1.4. vrednost i vrstu investicija, koje se ne finansiraju od premije rizika;

1.5. vrednost aktiva za pokriće tehničkih provizija;

1.6. vrste, distribuciju, usklađivanje aktiva sa obavezama i lokacijom aktiva za pokriće tehničkih i matematičkih provizija;

1.7. program i ugovore o reosiguranju;

1.8. stope likvidnosti;

1.9. preuzete rizike za svaku klasu osiguranja;

1.10. statističke podatke o osiguranju;

1.11. biznis plan za narednu godinu;

1.12. druge informacije koje se zahtevaju od strane CBK.

2. Zahtevani nivo sposobnosti isplate, na kvartalnoj i godišnjoj osnovi, se obračunava po propisima CBK.

3. CBK određuje posebnim uredbama metodu, način, sadržaj, oblik i vreme izveštavanja.

Član 66 **Distribucija dividende**

1. Osiguratelj ne može raspodeliti nikakvu dividendu deoničarima, bez prethodnog pismenog odobrenja od strane CBK.

2. CBK može da odbije zahtev za raspodelu dividende, ukoliko će prema njegovoj proceni, isplata dividende otežiti finansijsko stanje osiguratelja.

Član 67 **Tehničke provizije**

1. Osiguratelj stvara i održava tokom aktivnosti u osiguranju dovoljan nivo tehničkih provizija

kako bi pokrивao potpisane obaveze i gubitke od rizika, koje proizilaze iz ugovora o osiguranju. Tehničke provizije se izračunavaju bruto, bez oduzimanja reosiguranja, u skladu sa aktuarskim principima i usvojenim uredbama od strane CBK.

2. Osiguratelj stvara sledeće vrste tehničkih provizija:

- 2.1. provizije za ne dobijenu bruto premiju;
- 2.2. provizije za rizike kojima nije istakao rok;
- 2.3. provizije za zaštitu od rizika ulaganja;
- 2.4. druge tehničke provizije.

3. Provizije za bruto rezerve odšteta kao sledeće:

- 3.1. rezerve za regulisane odštete, ali ne isplaćene;
- 3.2. priznate, ali ne regulisane;
- 3.3. nastale ali neprijavljene;
- 3.4. ostale rezerve za odštete.

4. CBK može usvojiti ili odbiti dovoljnost tehničkih provizija. Ako CBK proceni da tehničke provizije nisu dovoljne, naređuje osiguratelju da drži i odražava tehničke provizije vrednosti koju je odredio CBK.

5. U slučaju saosiguranja, tehničke provizije stvaraju strane prema ugovoru o saosiguranju, u skladu sa odgovarajućim delom preuzetih obaveza.

6. Osnove i metode izračunavanja, načini održavanja tehničkih provizija kao i kriterijumi i procedure njihovog odobravanja se određuju uredbom koju je usvojio CBK.

Član 68 **Tehničke provizije šteta**

1. Tehničke provizije nastaju na istom nivou sa preuzetim obavezama osiguratelja preko ugovora o osiguranju, kada osigurani događaj nastane pre kraja finansijskog perioda, bez obzira na to da li je događaj prijavljen ili ne, uključujući sve plative troškove osiguratelja određene u ugovoru o osiguranju.

2. Tehničke provizije štete takođe obuhvata i odgovornosti za štete koje su nastale ali nisu prijavljene kao i troškove za popravku šteta.

Član 69 **sredstva za pokriće tehničkih provizija**

1. Osiguratelj mora da drži dovoljno aktiva u gotovini ili ekvivalentima gotovine, za pokrivanje

tehničkih provizija, kao što je predviđeno ovim Zakonom.

2. Aktivi za pokriće tehničkih provizija su aktivi osiguratelja, koji se koriste za pokriće budućih obaveza koje proizilaze iz ugovora o osiguranju i pokrivaju gubitke kao ishod rizika koji proizilazi iz vršenja aktivnosti osiguratelja i ovaj poslednji se obavezuje da stvara tehničke provizije.

3. Vrednost aktiva za pokriće tehničkih provizija u svakom trenutku treba da bude u skladu sa zahtevima CBK-a.

POGLAVLJE XII

VOĐENJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

Član 70

Vođenje računovodstva i dokumentacije

1. Osiguratelj redovno održava knjigu računovodstva, potvrdni bilans, priprema računovodstvene zapise, procenjuje aktivu i obaveze, priprema finansijske izveštaje, vodi dokumentaciju o aktivnostima osiguratelja, kao i druge podatke o upravljanju ili aktivnosti osiguranja u kancelariji na teritoriji Republike Kosova, kako bi se u svako vreme omogućila kontrola obavljanja delatnosti osiguranja u skladu sa pravilima za upravljanje rizicima, zakonom na snazi, metodologijom nadzora i izrađenim pravilima CBK-a, kao i profesionalnim standardima.

2. Osiguratelj mora da garantuje da su informacije, dokumentacija i podaci prema stavu 1. ovog člana tačni i odražavaju njegovo stvarno finansijsko stanje.

3. CBK može doneti podzakonske akte za sprovođenje ovog člana.

Član 71

Izveštavanje

1. Osiguratelj, priprema finansijske izveštaje i druge detaljne izveštaje o svojim aktivnostima i predstavlja ih CBK-u u skladu sa oblikom, načinom, sadržajem i rokovima određenim uredbom i smernicama CBK-a.

2. Osiguravatelj priprema finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i finansijskim izveštavanjima i pravilnicima CBK-a.

3. Osiguratelj dostavlja u CBK tromesečne i godišnje finansijske izveštaje, najkasnije trideset (30) kalendarskih dana od dana isteka perioda za koji se pripremaju finansijski izveštaji.

4. Reosiguratelj koga je licencirao CBK, prijavljuje CBK-u finansijske i druge izveštaje o svojim aktivnostima, ne revidirane, najkasnije šezdeset (60) kalendarskih dana nakon kraja godine, za koju se pripremaju izveštaji.

5. Osiguratelj priprema i prijavljuje finansijske i druge izveštaje o svom delovanju za period

kraći od jedne kalendarske godine, u skladu sa zahtevima CBK.

Član 72 **Izveštaj i mišljenje aktuara**

Osiguratelj, u roku propisanom u uredbama CBK-a, je dužan da dostavi izveštaj aktuara CBK-u, zajedno sa njegovim mišljenjem, što pokazuje da su proračuni tehničkih provizija dovoljni i u skladu sa aktuarskim standardima i ovim Zakonom.

Član 73 **Finansijske transakcije**

1. Sve finansijske transakcije, uključujući i isplatu odštete od osiguratelja, se vrše kroz finansijske institucije licencirane od CBK-a.
2. Stav 1. ovog člana se primenjuje i na finansijske transakcije posrednika osiguranja i procenjivača štete, koji su licencirani kao pravna lica.
3. Ako se od CBK-a traži, osiguratelj i pomenuta lica u stavu 2. ovog člana, dostavljaju spisak sa nazivima banaka i bankovnih računa.

POGLAVLJE XIII

Član 74 **Obeza reosiguranja**

1. Osiguratelj je dužan da ponovo osigura reosiguratelja, deo osiguranih rizika koji prema tabelama maksimalnog pokrića, prelaze maksimalno pokriće.
2. Osiguratelj reosigurava svoju odgovornost kod reosiguratelja, u skladu sa ovim Zakonom i utvrđenim pravilima CBK-a.
3. Nijedan osiguratelj ne može da zadrži veći rizik od deset posto (10%) osnovnog kapitala za jedan osigurani slučaj. Maksimalno pokriće osiguratelja ne može da pređe deset posto (10%) osnovnog kapitala, kao što je utvrđeno ovim Zakonom i podzakonskim aktima za primenu ovog Zakona.
4. CBK uredbom određuje maksimalno pokriće rizika za svaku klasu delatnosti i za agregatne i kumulativne rizike do deset posto (10%) vrednosti predviđene u stavu 3. ovog člana.
5. Osiguratelj može reosigurati odgovornosti ugovorene sa osiguranikom, kod domaćeg ili stranog reosiguratelja.
6. Osiguratelj koji reosigurava ugovorene obaveze odgovoran je samo za osiguranika. Osiguranik nema pravo da preduzme direktne zakonske mere protiv reosiguratelja.

Član 75

Planirani program reosiguranja

1. Osiguratelj, za svaku finansijsku godinu, izrađuje i sprovodi program potreba za reosiguranjem, u zavisnosti od strukture portfelja osiguranja kao i određuje sporazume reosiguranja, prema kojima ono mora da obezbedi prevazilaženje pokrića rizika.
2. Planirani program reosiguranja, najmanje treba da sadrži:
 - 2.1. obračun održanih rizika za svaku klasu osiguranja;
 - 2.2. tabelu maksimalnog pokrića, sastavljenu na osnovu proračuna navedenih u podstavu 2.1. ovog stava;
 - 2.3. postupke, osnove i kriterijume za određivanje najviše verovatnoće gubitaka koji mogu nastati od nastanka jednog događaja, od određenog preduzetog rizika.
3. Osiguratelj dostavlja CBK-u program osiguranja najkasnije 30 kalendarskih dana pre završetka finansijske godine.
4. Nakon razmatranja programa reosiguranja, CBK može to odbiti ako program ne ispunjava kriterijume utvrđene ovim Zakonom ili bilo kojim kriterijumom koji je odredio CBK.
5. CBK može da donese uredbe za sprovođenje ovog poglavlja.

POGLAVLJE XIV

INTERNA KONTROLA I REVIZIJA

Član 76

Sistem interne kontrole

1. Osiguratelj stvara sisteme interne kontrole za nadgledanje i sprovođenje svih unutrašnjih politika i postupaka za procenu efikasnosti aktivnosti osiguratelja, kao i za nadgledanje obavljanja delatnosti u skladu sa zakonodavstvom na snazi.
2. Ciljevi sistema interne kontrole su: identifikacija vrste rizika kojima je osiguratelj izložen, kao i merenje, upravljanje i nadgledanje njihovog nivoa.
3. Osiguratelj sastavlja politiku za upravljanje rizikom, internu kontrolu, internu reviziju, kada je potrebno i politiku za delegiranje funkcija. Odbor direktora osiguratelja treba da garantuje redovni nadzor sprovođenja politika, strategija i sistema upravljanja rizikom.
4. Izrađene politike utvrđene stavom 3. ovog člana razmatraju se najmanje jednom godišnje.
5. Delatnost interne kontrole je sastavni deo svakodnevne delatnosti osiguratelja i obuhvata kontrolu svake svoje organizacione jedinice, fizičke provere aktiva i informacija, nadgledanje vršenja delatnosti u skladu sa važećim zakonima, kontrolu sistema verifikacije i koordinaciju

finansijskih informacija, kao i periodični pregled efikasnosti prethodnih kontrola.

6. CBK uredbama može odrediti minimalne postupke i načela u vezi interne kontrole osiguratelja.

Član 77 **Unutrašnja revizija**

1. Osiguratelj treba da formira jedinicu za unutrašnju reviziju kao deo sistema interne kontrole, koja ima za obavezu da izvršava integrisanu i disciplinovanu metodu za procenu i poboljšanje upravnih procesa, upravljanja rizikom i kontrolu osiguratelja.

2. Interna revizija se osniva kao nezavisna i objektivna jedinica za davanje stručnog mišljenja da bi se povećala vrednost i poboljšalo poslovanje osiguratelja.

3. Interna revizija obavlja reviziju poslovanja osiguratelja u skladu sa stručnim načelima i međunarodnim standardima interne revizije i najboljim praksama u oblasti interne revizije.

4. Interna revizija treba da ima pristup svim funkcionalnim jedinicama i jedinicama podrške osiguratelja, kao i svim funkcijama koje se delegiraju od strane osiguratelja.

5. Internoj reviziji treba obezbediti dovoljno ovlašćenja da bi prijavila svoje nalaze i preporuke Odbora direktora, pošto su prethodno pregledane od odbora za reviziju, kao i da nastavi u saradnji sa višim upravnicima osiguratelja njihovo izvršenje.

6. CBK može usvojiti uredbe za dužnosti i kriterijume zaposlenih u internoj reviziji, programe interne revizije, kao i izveštavanje svojih aktivnosti.

POGLAVLJE XV **SPOLJNA REVIZIJA**

Član 78 **Spoljni revizor**

1. Generalna Skupština akcionara osiguratelja imenuje spoljnog revizora, koji mora da bude pravno lice licencirano za obavljanje revizije u Republici Kosovu.

2. Osiguratelj mora tražiti prethodno odobrenje od CBK-a za imenovanje spoljnog revizora, kao i za svaku njegovu promenu.

3. Osiguratelj upoznaje CBK u slučaju zahteva za zamenu spoljnog revizora i sam spoljni revizor upoznaje CBK prilikom davanja ostavke.

4. Spoljni revizor, odobren od strane CBK-a može da vrši reviziju u istom osiguratelju za period ne duži od pet (5) godina bez prekida i može ponovo da vrši reviziju istog osiguratelja, nakon

prelaska vremenskog perioda od najmanje dve (2) godine.

Član 79 **Izveštaj spoljnog revizora**

1. Spoljni revizor podnosi izveštaj o reviziji Odboru direktora i Odboru za reviziju osiguratelja.
2. Spoljni revizor treba da da svoje mišljenje o finansijskom izveštaju, u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i zakonskim propisima koji su na snazi.
3. Spoljni revizor odmah izveštava CBK, o svakoj činjenici koja se povezuje sa osigurateljem, koju je spoljni revizor primio k znanju tokom obavljanja svojih dužnosti u vezi sa:
 - 3.1. kršenjem zakona i podzakonskih akata koji definišu uslove pod kojima je izdata licenca za obavljanje osiguranja;
 - 3.2. prevarom ili proneverom, krađom, pranjem novca ili finansiranjem terorizma;
 - 3.3. značajnim kršenjem internih pravila osiguratelja;
 - 3.4. značajnim promenama u finansijskim rezultatima, izrečenim u nerevidiranim godišnjim računima;
 - 3.5. drugim dodatnim činjenicama i okolnostima, što može imati značajan uticaj na dalju aktivnost osiguratelja;
 - 3.6. svakom transakcijom osiguratelja sa stankama, koja predstavlja rizik po likvidnost i pravila o upravljanju rizicima.
4. Izveštaj o reviziji sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima popraćeno aktuarskim izveštajem osiguratelja, koji daje mišljenje o adekvatnosti tehničkih provizija u bilansu finansijskog stanja osiguratelja po ovom zakonu i drugim podzakonskim aktima, na osnovu odgovarajućih aktuarskih tehnika.
5. Izveštavanje, informisanje i dostavljanje svih činjenica iz stv. 3. i 4. ovog člana od strane spoljnog revizora, ne predstavlja kršenje ograničenja o dostavljanju informacija i spoljni revizor se oslobodja svake odgovornosti u vezi informacija koje dostavlja CBK-u.
6. CBK može da zatraži od spoljnog revizora dodatna objašnjenja za obavljenu reviziju i revizijski izveštaj, kao i bilo koje druge informacije koje CBK smatra neophodnim u cilju ostvarivanja nadzornih ovlašćenja.
7. Osiguratelj dostavlja CBK-u jednu fizičku elektronsku kopiju revidiranog godišnjeg izveštaja i pismo uprave u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od dana njihovog prijema, ali ne kasnije od tridesetog (30.) aprila naredne godine.
8. CBK može da traži od spoljnog revizora ispitivanje radnih papira.

Član 80
Ponovno obavljanje spoljne revizije

1. Ako se izveštaj spoljnog revizora ne sprovodi u skladu sa zahtevima ovog zakona ili međunarodnim standardima o izveštavanju o reviziji, kao i ne odražava stvarnu i adekvatnu finansijsku situaciju osiguratelja, CBK ne prihvata dotični izveštaj i ima pravo da zahteva ponovnu reviziju od strane drugog spoljnog revizora, na račun osiguratelja.
2. U slučajevima predviđenim u stavu 1. ovog člana, CBK ima pravo da spreči spoljnog revizorada vrši reviziju osiguratelja licenciranih na Kosovu, za period do tri (3) godine.

Član 81
Objavljivanje revidiranih finansijskih izveštaja

1. Osiguratelj će pripremiti i objaviti godišnji izveštaj koji sadrži revidirane finansijske izveštaje praćene mišljenjem spoljnog revizora, na svojoj internet stranici, u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od dana njegovog usvajanja na sastanku Upravnog odbora kompanije, ali najkasnije 6 meseci nakon završetka revidirane godine.
2. CBK donosi pravila za detaljni sadržaj izdanja u skladu sa stavom 1. ovog člana.
3. CBK može da donese uredbe za sprovođenje ovog poglavlja.

POGLAVLJE XVI
NADZOR CBK-a

Član 82
Nadzor osiguratelja

1. CBK nadgleda aktivnosti osiguratelja, u cilju provere, procene i razmatranja ispunjavanja od strane osiguratelja pravila upravljanja rizikom, uputstava i metodologija, za sprovođenje ovog Zakona, kao i od primenjenog zakonodavstva u oblasti osiguranja.
2. CBK može zahtevati informacije od pravnih lica povezana sa osigurateljem, ako je tako nešto neophodno za nadzor aktivnosti osiguratelja.
3. Ako je za nadgledanje lica pomenutih u stavu 2. ovog člana, nadležan neki drugi nadzorni organ, tada se informacije o aktivnostima pravnog lica, u vezi sa osigurateljem mogu tražiti od strane nadzornog organa.
4. CBK može da saraduje sa drugim nadzornim organima, kao i sa drugim međunarodnim institucijama u cilju nadzora aktivnosti osiguratelja.

Član 83 **Metoda nadzora**

1. Nadzor osiguratelja i drugih lica predmeta nadzora prema ovom Zakonu, vrši se od strane CBK-a kroz: nadgledanje, prikupljanje i verifikaciju izveštaja dostavljenih od strane osiguratelja i drugih lica pod nadzorom koja, u skladu sa zakonodavstva na snazi, imaju obavezu da izveštavaju u CBK ili da obavestavaju za svaku određenu činjenicu ili okolnost (nadzor van lokacije) i kontrolu na licu mesta aktivnosti osiguratelja i drugih lica koji su pod nadzorom (nadzor na licu mesta).
2. CBK vrši svoju nadzornu funkciju na osnovu metodologije sa fokusom na riziku.
3. CBK može da razvije metodologije i priručnike u primeni ovog člana.

Član 84 **Izveštavanje u CBK-u**

1. Osiguratelj izveštava CBK kao u nastavku:
 - 1.1. o registraciji svake promene podataka upisanih u Privredni registar;
 - 1.2. o imenovanju i razrešenju članova Odbora direktora;
 - 1.3. o imenovanju i razrešenju rukovodećeg osoblja, aktuara i spoljnog revizora;
 - 1.4. o planiranom početku poslovanja, preseljenju, zatvaranju ili privremenoj obustavi delatnosti kancelarija ili bilo kakvoj promeni u vrstama delatnosti koje obavlja filijala;
 - 1.5. o značajnim promenama u strukturi kapitala utvrđenoj ovim zakonom;
 - 1.6. o prestanku aktivnosti u određenoj vrsti osiguranja;
 - 1.7. o opštim i posebnim uslovima novih ugovora o osiguranju, kao i izmenama postojećih;
 - 1.8. o ugovorima reosiguranja zaključenih sa re-osigurateljima;
 - 1.9. o biznis planovima po rokovima određenim od CBK;
 - 1.10. o finansijskim pregledima: pregled finansijskog stanja, proračun profita i gubitka, izveštaj o promenama u kapitalu (kapital), izveštaj u tokovima gotovine, odnos rizika kao i aktuarski izveštaj i mišljenje;
 - 1.11. o ugovorima sa posrednicima osiguranja, procenjivačima oštete i spoljnim revizorima, ako to zahteva CBK.
2. Ako se traži od strane CBK-a, osiguratelj će obavestiti CBK u vezi upotrebljene tehničke osnovice za obračun premije, uključujući naknade i provizije.
3. Odbor direktora ili više rukovodstvo osiguratelja će odmah obavestiti CBK:

3.1. ukoliko se ugrozi likvidnost ili solventnost osiguratelja;

3.2. za lažne i nelegalne aktivnosti, za koje su oni svesni;

3.3. ukoliko se finansijsko stanje osiguratelja pogorša do te mere da nije u stanju da održi potreban nivo solventnosti propisan ovim zakonom ili podzakonskim aktima tokom njihovog primenjivanja, koji određuju načine izračunavanja potrebnog nivoa solventnosti za naredna tri (3) meseca.

4. CBK može zahtevati od lica koja se nadziru, bilo koje informacije i dokumentaciju u vezi sa njihovim aktivnostima. Lica pod nadzorom su u obavezi da daju CBK bilo kakve tražene dokumente i informacije.

5. CBK uredbom detaljno određuje sadržaj izveštaja pominjan u ovom članu, način, oblik i vremenski okvir izveštavanja i obaveštavanja.

Član 85

Ispitivanje aktivnostiosiguratelja i drugih nadziranih subjekata

1. Pregled aktivnosti osiguratelja i drugih subjekata pod nadzorom sprovodi se od strane CBK-a.

2. CBK, za potrebe obavljanja pregledava aktivnosti nadziranih subjekata, i može ovlastiti i druga specijalizovana lica koja nisu zaposlena u CBK-u.

3. Tokom obavljanja pregleda aktivnosti kod nadziranih subjekata, lica pomenuta u stavu 2. ovog člana, imaju ista ovlašćenja kao zaposleni u CBK-u.

Član 86

Sprovođenje pregleda

1. Nadzirani subjekat treba da omogućiti službenicima CBK-a da za potrebe obavljanja pregleda imaju potpuni pristup bilo kom elektronskom ili fizičkom dokumentu.

2. Na zahtev zvaničnika CBK-a, Odbor direktora rukovodstvo i zvaničnici nadziranog subjekta, stavljaju na raspolaganju izveštaje i sve ostale informacije o pitanjima obavljanja poslovanja koja se odnose na ostvarivanje nadzora.

3. Službenici CBK mogu tražiti od nadležnih organa da im dostave beleške u vezi aktivnosti pravnih lica povezanih sa nadziranim subjektom, ako je takva stvar neophodna da imate detaljnije informacije u vezi sa poslovanjem nadziranog subjekta.

4. Svaki subjekat pod nadzorom CBK-a, treba da izveštava i saraduje u potpunosti sa službenicima CBK-a i određenim licima od strane CBK-a. Niko nema pravo da se trudi da provocira, ometa, uspori, sprečava, zastraši ili da vrši neopravdan uticaj nad službenikom CBK-a ili njenih drugih određenih lica.

Član 87

Program pregleda poslovanja nadziranog subjekta

1. CBK obaveštava nadzirani subjekat za pregled najmanje deset (10) kalendarskih dana pre pregleda.
2. Izuzimajući stav 1. ovog člana, ako CBK smatra potrebnim, može početi pregled bez prethodne najave.
3. Obaveštenje o pregledu mora da sadrži delokrug pregleda.
4. CBK tokom pregleda može da proširi program ispitivanja i da produži planiran vremenski rok.
5. CBK može da vrši pregled u saradnji sa drugim institucijama za sprovođenje zakona, u skladu sa zajedničkim programima inspekcije odobrenim između njih.

Član 88

Uslovi za obavljanje ispitivanja

Nadzirani subjekat stvara za zvaničnike CBK-a, specijalnu radnu sredinu pogodnu za sprovođenje pregleda, bez mešanja ili prisustva drugih lica.

Član 89

Izveštaj o pregledu

1. Nakon završenog pregleda, CBK priprema nacrt izveštaja pregleda i jedan primerak šalje pregledanom subjektu za komentare.
2. Pregledani subjekti, u roku od petnaest (15) kalendarskih dana nakon prijema nacrta izveštaja o pregledu, mora da vrati svoje komentare ili primedbe u CBK.
3. Nakon razmatranja primljenih komentara od pregledanih subjekata, CBK priprema završni izveštaj, i jednu kopiju šalje ispitanom subjektu.

Član 90

Nadziranje grupe osiguratelja

1. CBK razmenjuje informacije u vezi sa članovima grupe, kao i može da učestvuje na određenim sastancima u cilju nadzora osiguratelja u grupi.
2. Nadzor grupe osiguratelja obuhvata:
 - 2.1. prikupljanje i proveru informacija koje su neophodne za potrebe nadzora;
 - 2.2. nadzor međugrupnih transakcija, u skladu sa članom 91. ovog zakona;
 - 2.3. nadzor adekvatnosti kapitala grupe, propisan zakonom i uredbom;

2.4. preduzimanje korektivnih mera u slučaju rizika za osiguratelja u grupi, koji rezultira od aktivnosti ili finansijske situacije nekog drugog osiguratelja u grupi osiguratelja.

Član 91

Među-grupne transakcije

1. Osiguratelji i drugi licencirani subjekti na osnovu ovog zakona i koji su deo grupe osiguratelja, na godišnjem nivou izveštavaju CBK o svim međugrupnim transakcijama.

2. CBK vrši nadzor nad značajnim transakcijama (koje su prijavljene u godišnjem pregledu), između osiguratelja u grupi osiguratelja ili lica koja ima udeo od dvadeset posto (20 %) ili više u jednom osiguratelju ili grupi osiguratelja.

3. Značajne transakcije iz stava 2. ovog člana odnose se posebno na:

3.1. kredite;

3.2. garancije i van bilansne transakcije stanja;

3.2. aktivnosti reosiguranja;

3.4. investicije;

3.5. sporazume za deljenje duga;

3.6. kupovini i/ili prodaji imovine;

3.7. zakupu nekretnina;

3.8. ugovor o pružanju robe i usluga;

3.9. prenos sredstava.

4. CBK može da donese uredbu za sprovođenje ovog člana.

Član 92

Izveštavanje u CBK i davanje informacija u vezi sa grupom osiguranja

1. Osiguratelj će redovno obavestavati CBK za bilo koje činjenice ili okolnosti koje mogu biti od značaja za utvrđivanje da li je on deo grupe osiguranja.

2. Osiguratelj u grupi osiguranja, priprema poseban aneks godišnjeg izveštaja pružajući sve podatke o matičnim i kontrolisanim kompanijama grupe osiguranja.

3. CBK može uredbom da odredi detaljnu sadržinu izveštaja, vremenske rokove i način izveštavanja u vezi sa grupom osiguranja.

POGLAVLJE XVII PRIVREMENA UPRAVA

Član 93 Odluka o privremenoj upravi

1. CBK u nameri da vrati osiguratelja u stabilnu finansijsku situaciju, može da donese odluku za privremeno upravljanje osigurateljem, u sledećim slučajevima:

1.1. ako osiguratelj kojim je naređeno da preduzme mere u skladu sa ovim zakonom, još nije počeo da sprovodi te mere ili nije sproveo ove mere u roku koji je odredio CBK;

1.2. ako osiguratelj, uprkos primeni mera utvrđenih po nalogu CBK, još nije dostigaopotreban nivo likvidnosti i solventnosti, u skladu sa odredbama ovog Zakona i podzakonskih akata;

1.3. ako dalja delatnost osiguratelja ugrožava njegovu likvidnost, solventnost ili bezbednost njegovih osiguranika.

2. CBK definiše vremenski rok za privremenu upravu.

Član 94 Privremeni administrator

CBK odlukom imenuje privremenog administratora i određuje njegova ovlašćenja, u skladu sa ovim Zakonom.

Član 95 Pravne posledice privremene uprave

1. Danom stupanja na snagu privremene uprave, sva ovlašćenja i odgovornosti visokog menadžmenta, upravnog odbora i generalne skupštine akcionara će biti ukinute, sa izuzetkom ovlašćenja određenim stavom 2. člana 98. ovog zakona.

2. CBK pruža privremenom administratoru obavezne smernice koje se primenjuju u vezi sa reorganizacijom i upravljanjem osiguratelja. CBK će razreši privremenog administratora ako ne postupi u skladu sa dotičnim smernicama.

Član 96 Ovlašćenja privremenog upravnika

1. Članovi Odbora direktora osiguratelja, koji su vršili tu dužnost do dana odluke o privremenoj upravi, dužni su da stave na raspolaganje privremenom upravniku sve poslovne evidencije i druga dokumenata osiguratelja, uključujući i izveštaj o finansijskom stanju i pripreme detaljni izveštaj za zadatke, koje će se prenositi na privremenog upravnika.

2. Na zahtev privremenog upravnika, lica pomenuta u stavu 1. ovog člana, stavljaju njemu na raspolaganje sva dodatna obrazloženja i izveštaje o aktivnostima osiguratelja.

3. Privremeni upravnik ima pravo da razreši svako lice koje ometa njegov rad i koji ne dostavlja tražene informacije.

Član 97

Izveštavanje privremenog upravnika

Privremeni upravnik izveštava periodično CBK o napretku u privremenoj upravi u formama i rokovima koje određuje CBK.

Član 98

Povećanje minimalnog kapitala u cilju obezbeđivanja finansijske stabilnosti

1. CBK, na osnovu izveštaja privremenog upravnika, može zahtevati od strane privremenog upravnika da sazove sastanak Generalne skupštine akcionara osiguratelja da predloži rast kapitala, ukoliko to smatra potrebnim.

2. Privremeni upravnik saziva sastanka Generalne skupštine akcionara da utvrdi povećanje kapitala, u roku koji je određen od CBK. Privremeni upravnik obaveštava Generalnu skupštinu akcionara da ukoliko se odbaci povećanje kapitala, u skladu sa stavom 1. ovog člana, osiguratelj će ići u likvidaciju, prema odredbama likvidacije ovog zakona.

Član 99

Ocena rezultata privremene uprave

1. CBK mora da proceni rezultate privremene uprave najmanje jednom u tri (3) meseca.

2. Ako CBK proceni da je tokom privremene uprave finansijsko stanje osiguratelja poboljšano u meri u kojoj je osiguratelj dostigao potreban nivo likvidnosti i solventnosti i u stanju je da ispuni svoje obaveze na vreme, CBK će doneti odluku na osnovu koje je privremeni upravnik obavezan da u roku koji odredi CBK sazove sastanak Generalne skupštine osiguratelja.

3. U slučaju pomenutom u stavu 2. ovog člana, sastanak Generalne skupštine imenuje članove Upravnog odbora, koji ponovo preuzimaju njihova ovlašćenja i odgovornosti utvrđena ovim zakonom.

4. Dužnost privremenog administratora prestaje odlukom CBK-a i nakon što CBK odobri nove članove Odbora osiguratelja.

5. CBK može odlučiti o produženju mandata privremenog administratora, ukoliko smatra da, finansijska situacija osiguratelja nije poboljšana u meri neophodnoj da se postigne nivo likvidnosti i solventnosti, ili je u stanju da ispuni svoje obaveze na vreme,. Ovaj produžetak može da se uradi samo ako CBK oceni da osiguratelj nije u stanju da počne postupke o likvidaciji i da osiguratelj ima mogućnost da dostigne potreban nivo solventnosti.

6. Ukoliko CBK proceni da osiguratelj ne može postići potreban nivo likvidnosti i solventnosti,

onda opoziva licencu i donosi odluku o otvaranju likvidacionog postupka.

7. CBK može da donese uredbu za primenu ovog poglavlja.

POGLAVLJE XVIII LIKVIDACIJA OSIGURATELJA

Član 100 Pokretanje likvidacije

1. Nakon oduzimanja licence, CBK odmah imenuje likvidatora da uzme u potpunoj kontroli osiguratelja. Ovaj postupak je poznat kao likvidacija.
2. Bez obzira na bilo koji zakon za likvidaciju koji može da bude na snazi na Kosovu, odredbe ovog zakona za likvidaciju se primenjuju za likvidaciju osiguratelja.

Član 101 Dobrovoljna likvidacija

1. Ako deoničari žele da dobrovoljno likvidiraju osiguratelja, u skladu sa zakonom o privrednim društvima ili bilo kojim drugim zakonom na snazi, oni moraju da podnesu zahtev CBK-u za odobravanje dobrovoljne likvidacije, praćen podacima koje CBK može propisati.
2. CBK može da uradi reviziju svih podataka i informacija osiguratelja ako smatra da će biti adekvatno zaštićeni interesi osiguranika i drugih poverilaca osiguratelja, tada može odobriti dobrovoljnu likvidaciju prema važećem zakonu ili odlučiti da sprovede odredbe ovog zakona koje se odnose na likvidaciju i imenuje likvidatora.

Član 102 Likvidator

1. Likvidator može biti lice koje ispunjava uslove koje je propisao CBK.
2. CBK može iz nekog razloga da razreši likvidatora. Pod uslovima plaćanja likvidatora, mogu se uključivati podsticaji za brzu likvidaciju imovine i distribucija polisa i kreditora i mogu se uključiti i kazne za neizvršenje tih ciljeva.
3. Plaćanje likvidatora i angažovanih eksperata od strane likvidatora, naknada njihovih troškova i troškova CBK za sprovođenje ovog zakona koje se odnose na osiguratelja, biće iz sredstava osiguratelja. Isplate za likvidatora vrše se na neprekidan način. Bilo kakva obaveza prema likvidatoru treba da se isplati iz prihoda od prodaje imovine osiguratelja u nivou prioriteta isplata određenih odredbama ovog zakona za likvidaciju.
4. Svi operativni troškovi koje pravi likvidator prethodno CBK mora odobriti.

Član 103

Obaveštenje i registracija likvidacije

1. U roku od dva (2) radna dana nakon imenovanja, likvidator šalje obaveštenje svakoj kancelariji osiguravatelja. Obaveštenje mora da precizira i vreme preuzimanja odgovornosti od likvidatora. Pored toga, obaveštenje treba da sadrži:

1.1. ovlašćenja angažovanih lica za finansijsku odgovornost osiguratelja su otkazana;

1.2. lica koja su prethodno imala ovlašćenja da daju instrukcije u ime osiguratelja, u vezi sa isplatama ili prenosom imovine osiguratelja ili za upravljanje imovinom osiguratelja nemaju više takva ovlašćenja;

1.3. licenca osiguratelja je otkazana, i

1.4. dokaz o šteti i potraživanja od osiguratelja treba da se podnesu likvidatoru u roku od devedeset (90) dana nakon poslednjeg objavljivanja u novinama.

2. Likvidator mora objaviti obaveštenje, navodeći akcije preduzete u okviru ovog člana u jednim ili više novina opšteg tiraža na Kosovu. Objava će se vršiti ne ređe od jednom nedeljno, a trajaće mesec dana. CBK će pregledati i odobriti sadržaj obaveštenja.

Član 104

Dužnosti i odgovornosti likvidatora i efekti likvidacije

1. Glavne funkcije likvidatora su da upravlja osigurateljem u stečaju, da likvidira njegovu imovinu, da plati štetu koja je prouzrokovana osiguranicima i poveriocima.

2. Likvidatori imaju sva ovlašćenja Odbora direktora i akcionara dotičnog osiguratelja.

3. U zavisnosti od osnovne namene za maksimalno ispunjavanje obaveza osiguratelja u odnosu na osiguranike i poverioce, likvidator ubrzava prodaju imovine osiguratelja i isplatu posednicima polisa.

4. Likvidator može da preduzme bilo kakvu akciju u vezi sa likvidacijom osiguratelja.

5. Likvidator ne može da izda nove polise ili da produži rok postojećih polisa.

6. Likvidator, uz pismenu saglasnost CBK-a, može da pozajmi novac na osiguranoj ili na neosiguranoj osnovi.

7. Likvidator može da zabrani ili ograniči isplatu bilo koje obaveze, da zaposli i otpusti radnike, menadžere ili konsultante, da sprovede bilo koju meru u ime osiguratelja ili da pokrene ili brani ili da preduzme u ime osiguratelja bilo kakvu akciju ili pravni postupak.

8. Likvidator će imati neograničena ovlašćenja u pristupu i kontroli kancelarija, poslovnih knjiga i drugih evidencija, kao i sredstava i obaveza osiguratelja.

9. Na zahtev likvidatora, službeno lice za sprovođenje zakona ili drugi službenici će pomoći

likvidatoru da uđe u prostorije osiguratelja, radi kontrole njegove imovine.

10. Likvidator ima pravo da podnese tužbu i da se brani od tužbi u redovnim sudovima i u arbitražnim postupcima, u ime osiguratelja u likvidaciji.

11. Likvidator ima ista prava i privilegije i podleže istim obavezama, kaznama, uslovima i ograničenjima koja se primenjuju za Odbor direktora ili druge zaposlene licenciranog osiguratelja prema ovom Zakonu.

12. Prava odbora direktora i akcionara osiguratelja suspenduju se tokom likvidacije. Likvidator zadržava neke ili sve članove Odbora direktora i zaposlene uz razumnu nadoknadu potrebnu za upravljanje likvidnosti i za obavljanje svojih funkcija, posebno određenih u pisanoj formi od strane likvidatora.

13. Likvidator može da otpusti sve zaposlene osiguratelja i oni mogu da ne dobiju bilo kakvu nadoknadu zbog otpuštanja.

14. Likvidator osigurava imovinu osiguratelja i zahteva njegovu zaštitu od krađe ili bilo koje druge neprimerene aktivnosti, preduzimajući aktivnosti koje posebice obuhvataju:

14.1. promenu ključeva i ograničavanje njihove upotrebe kod spoljašnjih ulaza kancelarija osiguravatelja i unutrašnjih kancelarije, gde postoje finansijska sredstva, podaci ili oprema koja bi nekom pojedincu omogućila nezakonit pristup finansijskim sredstvima;

14.2. promenu ili kreiranje kodova u računarima osiguratelja i da se dozvoli pristup samo određenom broju pouzdanih zaposlenih;

14.3. izdavanje novih identifikacionih fotografija za ulaz ovlašćenih zaposlenih u prostorije osiguratelja i kontrola ulaza drugih lica u ove prostorije;

14.4. ukidanje dozvola za lica sa finansijskom odgovornošću osiguratelja i izdavanje novih ovlašćenja i obaveštenja za treća lica o ovome;

14.5. informisanje osiguranika, agenata, brokera, reosiguratelja, relevantnih poreskih kancelarija, banaka i preduzeća koja imaju poslovne odnose sa osigurateljem, da lica koja su prethodno bila ovlašćena da daju savete u ime osiguratelja u pogledu upravljanja imovinom i računima, nemaju više takva ovlašćenja i da samo likvidator i osobe koje je on ovlastio imaju takva ovlašćenja; i

14.6. obustavu plaćanja uopšte sa širokom raspodelom i plaćanje bilo koje vrste za Upravni odbor, akcionare pod uslovom da Upravnom odboru bude isplaćena osnovna plata za usluge u svojstvu člana Odbora direktora.

15. Likvidator će pripremiti novi bilans stanja osiguratelja u likvidaciji, na osnovu utvrđivanja vrednosti njegove imovine u likvidaciji sa smanjenjem ekvivalentnih vrednosti obaveza osiguratelja u likvidaciji. Obaveze će se smatrati očekivanim za plaćanje i kamata će prestati da raste od dana imenovanja likvidatora.

16. U roku od mesec dana nakon uzimanja u posed osiguratelja, likvidator vrši registrovanje sve imovine osiguratelja i šalje kopiju tog registra CBK-u, koji će napraviti primerak koji će biti

dostupan javnosti za procenu.

17. Nakon preuzimanja u posed osiguratelja od likvidatora:

17.1. svaki rok, bilo koje statutarano pitanje, ugovorno ili bilo koje drugo; potraživanja ili prava osiguratelja koja ističu ili se prekidaju, produžiće se za šest (6) meseci od dana isteka ili završavanja;

17.2. svaka konfiskacija ili kamata osiguranja koje su se desile u poslednjih šest (6) meseci pre stupanja na snagu likvidacije, otkazuju se i nijedna konfiskacija ili kamata osiguranja, osim onih stvorenih od likvidatora tokom sprovođenja ovog člana, ne može se konfiskovati od imovine osiguratelja u likvidaciji, sve dok traje likvidacija; i

17.3. ukidaju se prava akcionara, osim prava na prijem imovine ukoliko nešto ostane posle zadovoljavajućeg ispunjavanja zahteva koji imaju prioritet u odnosu na akcionare i prava na primanje svake neto isplate uzete od prihoda osiguratelja i prvenstveno od cele njegove imovine, ukoliko likvidator utvrdi da je osiguratelj imao pozitivnu neto vrednost u trenutku prodaje.

18. Zahtevi upućeni osiguratelju moraju se podneti likvidatoru, u roku od devedeset (90) dana od dana poslednjeg oglašavanja u novinama. Zahtevi koji se ne podnesu u ovom roku, mogu se uzeti u obzir tek nakon rešavanja svih na vreme podnetih zahteva i tek kada je podnosilac zahteva pružio dovoljno obrazloženja u vezi sa ne dostavljanjem u navedenom roku, u suprotnom, zahtev neće biti isplaćen.

19. Procedure za utvrđivanje valjanosti, iznosa potraživanja i likvidacije imovine osiguratelja i isplata potraživanja, utvrdiće se uredbom CBK-a.

20. Prodaja imovine treba da bude transparentna i komercijalno razumna.

21. Likvidator CBK-a izveštava svakog meseca za napredak u postupku likvidacije, na način koji je CBK propisao.

Član 105 Profesionalna lica

1. Likvidator može angažovati računovođe, aktuare, procenitelje, advokate, konsultanata i druge profesionalce, tek nakon dobijanja pismenog odobrenja CBK-a.

2. Zahtev za odobrenje lica iz stava 1. ovog člana, utvrđuje detaljno potrebu za njihovim angažovanjem, predlog kompenzacije tim licima i uverenje koje potvrđuje sve materijalne činjenice, ako osoba ima veze sa osigurateljem. Angažovano lice ne bi trebalo da ima veze sa likvidatorom i osigurateljem. Pre izvršavanja bilo kakve isplate tog lica, likvidator mora da primi pismeno odobrenje CBK-a o iznosu takve uplate.

Član 106

Ne uplaćivanje transfera pre likvidacije

1. Likvidator može pokrenuti postupak na sudu za poništavanje transakcija na osnovu lažnih ili obmanjujućih dokumenata koje je izdao osiguratelj na štetu vlasnika polisa ili poverilaca tokom zadnjih pet (5) godina pre stupanja likvidacije na snagu.

2. Likvidator može da podigne optužnicu na sudu za otkazivanje dole navedenih transakcija koje utiču na imovinu osiguratelja ili za povraćaj od trećih lica. Likvidator obustavlja dole navedene transfere osiguratelja:

2.1. transverse u vidu poklona transferi za bilo koju osobu u vezi sa osigurateljem, koji su urađeni tokom zadnjih pet (5) godina pre stupanja na snagu likvidacije;

2.2. poklonjeni izvršeni transferi trećim licima u zadnjih pet (5) godina pre stupanja na snagu likvidacije;

2.3. transakcije, u kojima je nadoknada data od strane osiguratelja znatno premašila primljenu procenu, koja je sprovedena u zadnjih tri (3) godina pre stupanja na snagu likvidacije;

2.4. svaka aktivnost urađena sa namerom svih uključenih strana, da se sakrije imovina od osiguranika ili poverilaca, ili da se oslabe njihova prava u zadnjih pet (5) godina pre stupanja na snagu likvidacije;

2.5. stvaranje prava na zalog ili nekog duga na imovinu osiguratelja bez prethodnog odobrenja CBK-a, i

2.6. ukoliko je tokom poslednjih dvanaest (12) meseci pre datuma stupanja na snagu likvidacije, osiguratelj izvršio prenos imovine ili gotovine u ime jednog kreditnog duga, i ovaj transfer je uticao da taj kreditor dobije više nego što bi dobijao u slučaju da se isplata izvršila nakon likvidacije, pod uslovom da se ukidanje od ovog stava ne primenjuje na transfere izvršene za posjednike polisa koji proizilaze iz njihovih polisa osiguranja.

3. Likvidator može podneti tužbu na sudu za otkazivanje transakcija sa licima povezanim sa osigurateljem koje su izvršene u roku od godinu dana od stupanja na snagu ove likvidacije, ukoliko je taj posao bio štetan po interese osiguranika i ostalih poverilaca. Aktivnost za poništenje takvih transakcija (transfera), likvidator može da uradi u roku od jedne (1) godine nakon stupanja na snagu ove likvidacije.

4. Bez obzira na odredbe ranije navedene u ovom članu, likvidator ne može da otkáže isplatu ili transfer osiguratelja, ako je izvršen u okviru redovnog poslovanja, ili ako je to bio deo istovremene razmene za razumnu ekvivalentnu vrednost, ili do te mere da nakon transfera primalac pruža neosigurani kredit osiguratelju, koji nije ispunjen od strane osiguratelja od dana stupanja na snagu likvidacije.

5. Likvidator može da vrati imovinu ili vrednost prenesene imovine osiguratelja od strane korisnika početnog transfera, samo ako početni primalac nije isplatio pravu vrednost imovine i znao je da se početni transfer može odbiti u skladu sa odredbama ovog zakona.

6. Najmodavac prostorija osiguratelja i/ili izvršioca javnih usluga, kao što su električna energija, prirodni gas, voda i telefonski servis ne može da prekine takve usluge samo zbog likvidacije ili zato što osiguratelj nije platio te usluge pre likvidacije. Uprkos ovom ograničenju, najmodavac ili izvršilac tih javnih usluga, može da zahteva od likvidatora da položi depozit osiguranja u banci, pod uslovom da najmodavac i komunalna preduzeća nastave da obavljaju dužnost javnih usluga, u slučaju likvidacije. Maksimalni iznos tog depozita, ne može biti veći od cene usluga izvršenih za osiguratelja tokom poslednjeg meseca, pre početka likvidacije.

Član 107 **Prioriteti u isplati potraživanja**

1. U svakoj likvidaciji imovine osiguratelja, dozvoljena i osigurana potraživanja se isplaćuju od prihoda zagarantovanog bogatstva ili na drugi način bogatstvo žiranta se šalje poveriocu osiguratelja. Bilo koji iznos dozvoljenog i osiguranog potraživanja koji ostane, nakon što je zalog potrošen, tretira se kao osigurano potraživanje.

2. Ostala dozvoljena potraživanja se isplaćuju za sve ostale dugove na osnovu dole navedenih prioriteta:

2.1. neophodni i opravdani troškovi koje su napravili likvidator i CBK, uključujući i zarade profesionalaca u primeni odredaba ovog zakona o likvidaciji;

2.2. razumne zarade i koristi od osiguranja za ne-menadžerske zaposlene osiguratelja u likvidaciji;

2.3. neisplaćena zakonska potraživanja za polise osiguranja;

2.4. zaostali porezi i dažbine u roku od jedne (1) godine pre likvidacije, i

2.5. ostali poverioci i neosigurani iznosi osiguranih potraživanja;

3. Ispunjavanje uslova koji pripadaju kasnijoj klasi nižeg prioriteta sa nižim prioritetom, može se pokrenuti tek nakon kompletnog i potpunog potraživanja prethodne klase najvišeg prioriteta. Ukoliko dostupan iznos za plaćanje, za bilo koju klasu potraživanja nije dovoljan za potpunu naplatu, takvi zahtevi se smanjuju u proporcionalnim merama.

4. Bilo koja dobit koja ostane nakon isplate potraživanja posednika polisa osiguranja i ostalih poverilaca, deli se između akcionara ili vlasnika osiguratelja, u skladu sa njihovim pravima.

Član 108 **Ostale odredbe likvidacije**

1. Zaposlenima i profesionalnim licima imenovanim da predstavljaju ili pomažu likvidatorima ili CBK-u u vezi sa likvidacijom, ne mogu se isplatiti iznosi veći od plata zaposlenih ili agenata osiguratelja za slične usluge na Kosovu, osim ako CBK ne dozvoliti veće plate, ukoliko smatra da su veće naknade potrebne za zapošljavanje i zadržavanje potrebnih i profesionalnih kadrova.

2. CBK ima ovlašćenje da obešteti likvidatora i njegove agente za njihove postupke, u uslovima

kada CBK smatra da je neophodno.

Član 109
Konačni izveštaj u CBK-u

1. Kada završi sa prodajom imovine osiguratelja, likvidator podnosi ukupni izveštaj CBK-u, izveštaj koji treba da sadrži bilans stanja, bilans prihoda i rashoda, kao i izvore za korišćenje sredstava u toku likvidacije.
2. Nakon što CBK usvoji ukupni izveštaj, CBK i likvidator se oslobađaju od svake odgovornosti u vezi sa likvidacijom osiguratelja.

PPOGLAVLJE XIX
POSREDNICI I AGENTI ZA TRETIRANJE ŠTETE

Član 110
Posrednici u osiguranju

1. Posrednik osiguranja je fizičko ili pravno lice ugovoreno od strane osiguratelja i licencirano od CBK-a, da sprovede radnje posredovanja osiguranje, u skladu sa stavom 2. ovog člana.
2. Posredovanje u osiguranju je aktivnost prezentacije, predloga i obavljanja ostalih pripremnih aktivnosti, sve do samog potpisivanja ugovora o osiguranju, kao i pružanje pomoći u periodu važenja ugovora, naročito u slučaju štete. Brokери osiguranja su podeljeni u dve kategorije, u zavisnosti od toga da li oni rade u korist osiguratelja ili uglavnom u korist osiguranika.
 - 2.1. kada posrednik deluje uglavnom u ime osiguranika, oni su poznati kao agenti;
 - 2.2. kada posrednik deluje uglavnom u ime osiguranika, oni se poznati kao brokери i nezavisni su od osiguratelja, čije proizvode prodaju.
3. Sledeće aktivnosti neće biti nazvane posredništvo u osiguranju:
 - 3.1. nasumično pružanje informacija tokom izvršavanja neke druge profesionalne aktivnosti, ako svrha ove aktivnosti nije pružanje pomoći u potpisivanju ili izvršavanju ugovora o osiguranju;
 - 3.2. aktivnost tretiranja potraživanja za odštetu, ukoliko se izvršava u uslovima zaposlenosti;
 - 3.3. aktivnosti za procenu štete.
4. Agenti za tretiranje su pravna lica ugovorena od strane osiguratelja i osiguranika, licencirana od CBK-a za obavljanje delatnosti procene štete i drugih aktivnosti procenjivanja osiguranja u

vezi sa osiguranjem.

5. Posrednici osiguranja, mogu predstavljati jednog ili više osiguratelja, zavisno od ograničenja koje CBK može urediti uredbom .

6. Nadzor posrednika osiguranja i drugih stručnjaka vrši se od strane CBK-a. Odredbe ovog zakona za nadzor osiguratelja, primenjuju se uz odgovarajuća prilagođavanja i za nadzor posrednika osiguranja i drugih profesionalaca.

Član 111 Agent osiguranja

Agent osiguranja je lice licencirano od CBK-a i zaposleno ili angažovano od strane osiguratelja, ili udruženja agenata, za obavljanje aktivnosti posredovanja u osiguranju u skladu sa definicijama člana 110. podstav 2. 1. ovog Zakona.

Član 112 Kompanija agenata u osiguranju

1. Kompanija agenata osiguranja je pravni subjekt licenciran od CBK i ugovoren od strane jednog ili više osiguratelja koji obavljaju delatnost posredovanja u osiguranju u skladu sa članom 110. podstav 2.1. ovog zakona.

2. Kompanija agenata se formira na osnovu odredaba Zakona o privrednim društvima, kao akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.

3. Kompanija agenata treba da ima najmanje jednog licenciranog agenta, koji je zaposleni u ovoj kompaniji agenata sa punim radnim vremenom i sa ugovorom o radu.

4. Kompanija agenata u svom nazivu koristi reči "aktivnosti agenta u osiguranju" ili njihove derivate.

5. Ime kompanije agenata ne mora da sadrži puno ili delimično ime jednog osiguratelja ili koji su licencirani od strane CBK.

6. CBK može da odredi pravila za dobro upravljanje kompanije agenata.

Član 113 Broker u osiguranju

Broker osiguranja je lice licencirano od CBK-a i ugovoreno od strane jednog ili više osiguranja ili brokerske kuće za sprovođenje aktivnosti posredovanja u osiguranju, kao što je definisano u članu 110. podstav 2.2. ovog zakona.

Član 114

Brokerska kompanija

1. Brokerska kompanija je pravno lice licencirano od CBK-a i ugovoreno od strane jednog ili više osiguranja ili brokerske kuće za sprovođenje aktivnosti posredovanja u osiguranju, kao što je definisano u članu 110. podstav 2.2. ovog zakona.
2. Brokerska kompanija se osniva u skladu sa odredbama Zakona o trgovačkim društvima, kao akcionarsko društvo ili udruženje ograničenih odgovornosti.
3. Brokerske kompanije moraju imati najmanje jednog licenciranog brokera, koji je zaposlen od strane brokerske kuće, sa punim radnim vremenom i ugovorom o zapošljavanju.
4. Brokerska kompanija u svom nazivu koristi reči: "brokerska delatnost u osiguranjima / reosiguranjima ili u njenim izvedenicama.
5. Ime brokerske kompanije ne treba da sadrži puno ili delimično ime nijednog osiguratelja ili reosiguratelja, licenciranog od CBK-a.
6. CBK može da donese uredbu za dobro upravljanje brokerske kompanije.

Član 115

Procenjivači šteta i ostali profesionalci osiguranja

1. Procenjivači šteta ili kompanije za procenu šteta i drugi profesionalci osiguranja su fizička ili pravna lica licencirana od CBK-a i ugovorena od strane osiguranika ili osiguratelja za obavljanje poslova procenjivanja šteta i drugih profesionalnih i aktivnosti procenjivanja u osiguranju.
2. Procenjivači šteta, kompanije za procenu šteta i drugi stručnjaci se formiraju na osnovu odredaba Zakona o trgovačkim društvima.
3. CBK može da donese uredbu za sprovođenje ovog člana.

Član 116

Odgovornost osiguratelja i njihovih posrednika

1. Osiguratelj u čije ime deluju agenti, odnosno kompanija agenata je isključivo odgovoran za dela ili propuste od strane agenata ili kompanije agenata u vezi sa osiguranicima.
2. Agenti ili kompanija agenata su odgovorni u odnosu na osiguratelja za gubitke nastale kod osiguranika, kao posledica radnji ili propusta izazvanih krivicom ili zbog nedovoljnih informacija.
3. Agenti ili kompanije agenata obavljaju samo one aktivnosti za koje su licencirani od strane CBK-a.
4. Agenti ili kompanije agenata nemaju pravo da ovlaste drugo lice da potpiše i izda polise

osiguranja u njihovo ime.

5. Agenti ili kompanije agenata ne mogu da u svoje ime i na svoj račun, prikupe premije osiguranja ili bilo koju novčanu isplatu od osiguranika.

Član 117 **Zaštita interesa osiguranika**

1. Tokom procesa posredništva, posrednici treba da štite interese osiguranika.
2. Posrednici su odgovorni prema osiguranicima za gubitke koje oni pretrpe, kada su oni uzrokovani radnjama ili propustima koji su počinjeni usled krivice ili dezinformisanja osiguratelja.
3. Posrednik mora da kontroliše sadržaj ugovora o osiguranju pre njegovog zaključivanja. Tokom izvršavanja svojih aktivnosti, broker štiti ona prava osiguratelja, koja su obavezna za osiguranika pre i posle završetka ugovora o osiguranju. U vršenju pripreme radnje za potpisivanje ugovora o osiguranju, posrednik mora da obavesti osiguratelja o svakom riziku, sa kojim je upoznat ili može da bude upoznat.
4. Posrednik mora da obavesti osiguranika za ekonomske i pravne veze koje može da ima sa jednim određenim osigurateljem, koje mogu uticati na ispunjavanje obaveza brokera prema osiguratelju.
5. Pravni i ekonomski odnosi, u smislu stava 4. ovog člana, nazivaju se posredničkim odnosima sklopljeni sa jednim osigurateljem na bazi kojih jedan posrednik ima pravo na jednu posebnu ili višu proviziju za posredovanje za određenu klasu/vrstu osiguranja. Te rishikohet shqip

Član 118 **Licenciranje posrednika, agenata za tretiranje šteta i ostalih profesionalaca u osiguranju**

1. CBK će uredbama odrediti kriterijume sa relevantnom dokumentacijom za licenciranje posrednika, procenjivača šteta i ostalih profesionalaca.
2. CBK licencira posrednike, agente za tretiranje šteta i ostale profesionalce, ukoliko se ispune svi kriterijumi određeni ovim pravosnažnim zakonom i uredbama.
3. Uredba CBK-a će odrediti kriterijume profesionalnosti i prilagodljivost, kao i finansijske uslove koje moraju da ispune brokeri, agenti za tretiranje šteta i profesionalci osiguranja.
4. Brokeri, agenti za tretiranje šteta i ostali profesionalci osiguranja, tokom odbijanja svojih aktivnosti, moraju biti u skladu sa zahtevima iz ovog člana i svim drugim relevantnim zakonima i propisima.
5. CBK će oduzeti licencu posredniku, agentu za tretiranje štete i drugim profesionalcima, ukoliko:
 - 5.1. pruže lažne i falsifikovane informacije u aplikaciji za licenciranje;

- 5.2. su osuđeni pravosnažnom sudskom presudom za krivično delo, sa kaznom zatvora od najmanje šest (6) meseci;
 - 5.3. se koriste prevarama u toku svoje delatnosti u oblasti osiguranja;
 - 5.4. su prekršili zakonske odredbe o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
 - 5.5. su prekršili etički kodeks i profesionalna pravila u oblasti osiguranja;
 - 5.6. ne ispunjavaju naloge i uputstva CBK-a unutar predviđenog vremena.
6. Licenca posrednika, agenta za tretiranje štete i drugih profesionalaca prestaje ukoliko:
- 6.1. ne započnu svoju delatnost osiguranja u roku od šest (6) meseci od dana izdavanja dozvole;
 - 6.2. ne obavlja aktivnosti u roku od šest (6) meseci;
 - 6.3. je otvoren postupak likvidacije;
 - 6.4. dobrovoljno prekinu aktivnost za koju su licencirani.
7. CBK može da, ukoliko oceni da je potrebno usled kršenja odredbi zakona na snazi, pre nego što oduzme licencu, donese odluku o suspendiji dozvolu za period do šest (6) u meseci, ili duže, ukoliko se suspenzija odnosi na povrede, koje se moraju utvrditi od strane drugih organa.

Član 119

Osiguranje stručne odgovornosti

1. Posrednici, agenti za tretiranje štete i drugi profesionalci moraju da imaju polisu osiguranja profesionalne odgovornosti za pokriće obaveza prema trećim licima, koje nastaju kao posledica radnji ili propusta počinjenih krivicom.
2. CBK može odrediti pravilnikom ili uputstvima, u iznosu od osiguravajućeg pokrića osiguranja profesionalne odgovornosti iz stava 1. ovog člana.

Član 120

Delatnost kompanija agenata i brokerskih kompanija

1. Delatnosti posrednika u osiguranju može se vršiti od strane kompanije agenata i brokerskih kompanija sa sedištem u Republici Kosovu, licenciranih da vrše aktivnosti posredovanja u osiguranjima po ovom Zakonu.
2. Kompanije agenata i brokerske kompanije moraju imati najmanje jednog agenta, odnosno licenciranog brokera, koji mora biti zaposlen puno radno vreme u ovoj kompaniji.
3. Kompanije agenata i brokerske kompanije mogu ponuditi ugovore o osiguranju samo

osigurateljima licenciranih od strane CBK.

4. Kompanijama agenata i brokerskim kompanijama nije dozvoljeno da posreduju pri ugovorima o osiguranju, što je u u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona i drugim zakonima koji regulišu ugovore o osiguranju.
5. Kompanije agenata i brokerske kompanije treba da obaveste osiguratelje o pravnim i ekonomskim vezama koje oni mogu imati sa bilo kojim specifičnim osigurateljem i da mogu da utiču na njihove obaveze prema osiguranicima.
6. Kompanije agenata i brokerske kompanije ne mogu biti deoničari nijednog osiguratelja i obrnuto.
7. Kompanija agenata nema pravo da opterećuje osiguranika tarifom ili provizijom.
8. Brokerska kompanija ne može da uzima proviziju ili druga plaćanja od osiguranika, osim ako nije drugačije dogovoreno, uz pisanu saglasnost sa osiguranikom.
9. CBK može da donese uredbe za primenu ovog člana.

Član 121

Nadzor posrednika, procenjivača štete i ostalih stručnjaka osiguranja

1. CBK će vršiti nadgledanje posrednika, procenjivača štete i drugih stručnjaka.
2. Nadzor subjekata iz stava 1. ovog člana, najmanje će obuhvatiti:
 - 2.1. prikupljanje i proveru poslatih informacija zahtevanih od CBK-a;
 - 2.2. nadzor poslovnih transakcija subjekata iz stava 1. ovog člana sa osigurateljem i osiguranikom;
 - 2.3. nadzor adekvatnosti kapitala subjekata iz stava 1. ovog člana i njegovog uticaja na osiguranika i osiguratelja;
 - 2.4. potvrđivanje da subjekti iz stava 1. ovog člana rade u skladu sa odredbama ovog Zakona, propisima za njegovo sprovođenje i drugim važećim zakonima;
 - 2.5. potvrđivanje da subjekti iz stava 1. ovog člana rade u skladu sa etičkim kodeksom i pravilima u oblasti osiguranja;
 - 2.6. potvrđivanje da subjekti iz stava 1. ovog člana ispunjavaju naredbe CBK-a u roku koji je propisan odgovarajućim naredbama.
3. Odredbe ovog zakona koje se odnose na nadzor osiguratelja se primenjuju prilagodljivo i za nadzor posrednika u osiguranju, procenjivača šteta i druge stručnjake.

Član 122

Potrebne informacije za nadzor posrednika, procenjivača štete i drugih stručnjaka osiguranja

1. Za svrhe nadzora, na osnovu člana 120. ovog Zakona, CBK može da:
 - 1.1. traži izveštaje od posrednika, procenjivača štete i drugih stručnjaka osiguranja;
 - 1.2. vrši preglede na terenu, u cilju potvrde verodostojnosti informacija dostavljenih u izveštaja u CBK-u, na račun kompanije;
2. Posrednici moraju pripremiti tromesečne (3) izveštaje za prodane premije;
3. Posrednici, procenjivači štete i drugi stručnjaci treba da pripreme i dostave u CBK-u finansijske izveštaje za svaka tri (3) meseca. Ovi izveštaji moraju biti pripremljeni u skladu sa zahtevima CBK-a i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Tromesečni (3) finansijski izveštaji treba da se dostave u CBK-u u roku od trideset (30) dana od isteka tromesečja za koje je izveštaj bio pripremljen.
4. Posrednici, procenjivači štete i drugi stručnjaci moraju dostaviti u CBK revidirane finansijske izveštaje eksternog revizora za prethodnu godinu, najkasnije do tridesetog (30). aprila naredne godine.
5. CBK može osloboditi posrednike, procenjivače štete i druge stručnjake od pripremanja i dostavljanja nekih od izveštaja ako ih CBK smatra nepotrebnim.
6. CBK može da donese propise za primenu odredaba ovog člana.

Član 123

Registar posrednika, procenjivača šteta i drugih stručnjaka u osiguranju

1. CBK će voditi registar koji je će objaviti na svojoj internet stranici, uključujući sve posrednike, procenjivače štete i druge stručnjake licencirane od CBK-a.
2. Registar iz stava 1. ovog člana sadrži opšte informacije licenciranih lica i kompanija.
3. CBK može odrediti oblik i sadržaj registra ovog člana.

POGLAVLJE XX

ADMINISTRATIVNE MERE, NOVČANE KAZNE, OBUSTAVA RADA ILI OTPUŠTANJE LICA I SUDSKE RASPRAVE

Član 124

Administrativne mere

1. CBK može da izriče, proporcionalno sa nepoštovanjem, administrativne mere protiv osiguratelja, posrednika u osiguranju i drugih subjekata za koje ima ovlašćenje za licenciranje, regulisanje i nadzor, ukoliko ustanovi da su osiguratelj, ovi subjekti, bilo koji od važnih

deoničara, direktori, viša uprava ili njihovi zaposleni, prekršili neku odredbu ovog Zakona, uredbu ili nalog CBK-a.

2. Za navedena kršenja iz stava 1. ovog člana, CBK može da izrekne jednu ili više dole navedenih mera:

- 2.1. daje pismenu primedbu;
- 2.2. zahteva veću učestalost izveštavanja;
- 2.3. zabranjuje izdavanje novih polisa osiguranja ili zabranjuje obnovu postojećih polisa;
- 2.4. određuje ograničavanja u aktivnosti;
- 2.5. naređuje osiguratelju ili drugim subjektima iz ovog člana da prekinu obavljanje određenih radnji;
- 2.6. naređuje Odboru direktora da sazove generalni sastanak deoničara i da predloži da se donesu odgovarajuće odluke;
- 2.7. izriče novčane kazne u skladu sa članom 125. ovog Zakona;
- 2.8. naređuje osigurateljima ili drugim subjektima iz ovog člana da preduzmu dodatne mere kako bi sačuvali svoju imovinu;
- 2.9. naređuje osigurateljima ili drugim subjektima iz ovog člana da povećaju svoj osnovni kapital;
- 2.10. zahteva od osiguratelja ili drugog subjekta iz ovog člana da predstavi plan finansijskog oporavka, prema zahtevima člana 63. ovog Zakona;
- 2.11. imenuje savetnika za osiguratelja.

3. Traži od spoljnog revizora osiguratelja ili drugog subjekta iz ovog člana da direktno izveštava CBK.

- 3.1. određuje jednu spoljnu revizorsku firmu za osiguratelja ili drugog subjekta iz ovog člana, o svom trošku i ova revizorska firma će direktno izveštavati CBK.
- 3.2. određuje aktuara za osiguratelja na račun osiguratelja i ovaj aktuar će direktno izveštavati CBK;
- 3.3. postavlja osiguratelja pod privremenu administraciju u cilju povratka u dobru finansijsku situaciju i imenuje prinudnog administratora za tu svrhu;
- 3.4. upravlja i preuzima kontrolu nad imovinom osiguratelja;
- 3.5. obustavlja licencu osiguratelja ili drugog subjekta iz ovog člana;
- 3.6. ukida (opoziva) licencu osiguratelja ili drugog subjekta iz ovog člana;

4. Za potrebe ovog člana, ostali subjekti se smatraju: posrednik osiguranja, procenjivač štete i drugi stručnjaci osiguranja.
5. CBK može da objavi na svojoj internet stranici administrativne mere iz ovog člana.

Član 125 **Novčane kazne**

1. Ako CBK zaključi da osiguratelj, posrednik osiguranja, drugi subjekat nad kojim ima ovlašćenje da izda licencu, reguliše i nadzire, direktor, viši upravnik ili njegov zaposleni krše ovaj Zakon, propise ili naredbe za njegovu primenu, CBK može da izrekne novčanu kaznu.
2. CBK može izreći novčanu kaznu i protiv privremenog administratora imenovanog od nje, i bilo kojoj drugoj osobi koja ometa i otežava nadzor od strane CBK-a.
3. CBK može da izrekne novčane kazne protiv bilo kog lica, koje namerno ometa privremenog administratora, imenovanog od CBK da uzme pod kontrolu kancelarije, računovodstvene knjige, podatke i drugu imovinu osiguratelja pod prinudnu upravu.
4. CBK izdaje posebnu uredbu koja određuje prekršaje i novčane kazne za ove prekršaje. Ako se prekršaj nastavlja, svaki dan kršenja se smatra posebnim prekršajem, za koje mogu da se određuju posebne kazne.
5. Novčane kazne, izrečene prema ovom članu, ne podrazumevaju niti ometaju primenu ostalih pravnih mera i krivičnih kazni predviđenih Zakonom na snazi.
6. Lice kome je određena novčana kazna, u skladu sa ovim Zakonom, ima pravo da se žali na ovu presudu u roku od trideset (30) dana od dana prijema odluke.
7. Novčane kazne izrečene po ovom članu uplaćuju se na račun budžeta Kosova.

Član 126 **Suspenzija i otpuštanje lica u osiguratelju, posrednika osiguranja, procenjivača štete i drugih stručnjaka**

1. Ako CBK zaključi da je bilo koji deoničar, direktor, viši upravnik ili zaposlen u osiguratelju, posredniku osiguranja ili procenjivač štete prekršio ovaj zakon, uredbe ili naredbe CBK ili je angažovan u nesigurnim praksama i nastavio je sa takvim prekršajima ili praksom i nakon upozoravanja CBK, CBK može preduzeti jednu ili više dole navedenih mera:
 - 1.1. traži od osiguratelja, posrednika ili procenjivača štete u osiguranju da otpusti određenu osobu sa svog položaja;
 - 1.2. zabranjuje ovoj osobi uslugu ili učešće u poslovima osiguranja za određeno vreme ili zauvek;
 - 1.3. zabranjuje ovoj osobi da vrši direktno ili indirektno pravo glasanja u vezi osiguratelja,

posrednika ili procenjivača štete;

1.4. zahteva od osobe da se odrekne celog dela ili bilo kog svog dela direktnog ili indirektnog vlasničkog interesa u osiguratelju, posredniku ili procenjivaču štete ili prekida posedovanje značajnog interesa u istom; i

1.5. zahteva od osobe da nadoknadi štete osiguratelju, posredniku ili procenjivaču štete, koje su mogle biti izazvane obim prekršajima.

2. Ukoliko je neka od tih osoba optužena za neko krivično delo, CBK može da izda nalog za privremenu obustavu rada ove osobe iz njegovog/njenog položaja u osiguratelju, posredniku ili procenjivaču štete i ako je primenljivo, obustavi vršenje prava glasa na osnovu deonice ove osobe do rešavanja krivičnog predmeta. Obustava krivičnog predmeta ili odluka da nije kriv ne sprečava CBK da preduzme bilo kakvu pravnu meru u vezi ove osobe na osnovu ovog Zakona.

3. U slučaju da neka osoba ne proda ili se odrekne deonice sa pravom glasa osiguratelja, posrednika ili procenjivača štete u skladu sa izdatim nalogom prema ovom članu u određenom roku, CBK naređuje da sve deonice držane od te osobe budu prenošene kod poverenog administratora da ih proda na aukciji i neto prihod bez troškova prodaje biće vraćen toj osobi.

Član 127 Sudske rasprave

1. Lica osuđena na novčanu kaznu ili se smatraju oštećenim upravnom merom, novčanom kaznom ili drugom naredbom izdatom od CBK-a u skladu sa ovim Zakonom, imaju pravo da traže od nadležnog suda da se to razmatra u roku od trideset (30) dana od dana prijema odluke ili naredbe. Sud ima ovlašćenje da potvrdi, izmeni ili popuno poništiti ovu odluku ili naredbu.

2. U svakom sudskom postupku suda koji je nadležan da ponovo razmatra naredbu ili kaznu izdatu od CBK, taj sud može da odbije naredbu ili kaznu, ako se utvrdi da je izdata u suprotnosti sa ovim Zakonom ili suprotno Zakonu na snazi, a da se ta naredba ili novčana kazna ne zasniva na čvrstim dokazima.

3. Naredba ili novčana kazna izdata od CBK, koja se bavi takvim sudskim procesom nastavlja se bez ikakvih ograničenja u toku sudskog postupka i dok njihovo izvršenje nije obustavljeno sudskom odlukom.

POGLAVLJE XXI OSTALE ODREDBE

Član 128 Memorandumi razumevanja

Tokom sprovođenja ovog Zakona, CBK može da sklapa memorandume razumevanja i druge sporazume o saradnji sa drugim državnim institucijama na Kosovu, sa nadzornim organima drugih zemalja, kao i sa međunarodnim institucijama, sa ciljem olakšanja funkcija licenciranja, nadzornih i regulatornih funkcija prema ovom zakonu, uključujući ali ne i ograničavajući se na

razmenu informacija, obuku, koordinaciju inspekcija i istragu.

Član 129 **Sprečavanje pranja novca**

1. Nijedan osiguratelj ne treba sakriti, pretvoriti ili vršiti transfer novca ili drugu imovinu ako ima saznanja ili je trebalo da zna da taj novac ili druga imovina, potiču od kriminalnih aktivnosti ili pomaže ili podržava bilo koju osobu u skrivanju ili prikrivanju nezakonitog porekla gotovog novca ili imovine.
2. Osiguratelji mora da se pridržavaju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma. CBK i Finansijska obaveštajna jedinica će saradivati u skladu sa važećim zakonima.
3. Osiguratelji će se pridržavati svih zakona, propisa, pravila, smernica, procedura i naređenja protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Član 130 **Tarife za licenciranje i nadzor**

1. Osiguratelji/reosiguratelji, posrednici i drugi subjekti ovog zakona plaćaju CBK-u tarifu za licenciranje, odobrenje ili ovlašćenje.
2. Pored tarife iz stava 1. ovog člana, osiguratelji, posrednici i drugi subjekti ovog zakona koji operišu u Republici Kosovu plaćaju CBK-u takođe i tarife nadzora.
3. Ako licenciranje, odobrenje ili ovlašćenje CBK odbije, plaćene tarife iz stava 1. ovog člana se ne vraćaju.
4. CBK uredbama utvrđuje visinu i učestalost tarifa iz stv. 1. i 2. ovog člana.

POGLAVLJE XXII **PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 131 **Prilagođavanje osiguratelja**

1. Osiguratelji koji na dan stupanja na snagu ovog Zakona, imaju licencu za osiguranje, nastavljaju da obavljaju osiguranje u skladu sa odredbama Zakona o klasama osiguranja definisanih u postojećoj licenci.
2. U roku od jedne (1) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, licencirani osiguratelji su primorani da prilagode svoje aktivnosti u skladu sa odredbama ovog Zakona. U okviru utvrđenog vremenskog roka ovim paragrafom, osiguratelj je obavezan da prilagodi:
 - 2.1. kapital u skladu sa članom 19. ovog Zakona;

- 2.2. organe osiguratelja u skladu sa članom 25. ovog Zakona;
 - 2.3. članove Odbora direktora u skladu sa čl. 27. 28. i 29. ovog Zakona;
 - 2.4. odbor za reviziju i odbor za upravljanje rizikom u skladu sa članom 30. ovog Zakona;
 - 2.5. stvari funkcije interne kontrole i revizije u skladu sa odredbama ovog Zakona.
3. Osiguratelj iz stava 1. ovog člana, u roku od jednog (1) meseca od isteka roka određenog stavom 2. ovog člana, treba dostaviti CBK-u izveštaj o ispunjavanju obaveza određenih stavom 2. ovog člana.
 4. CBK može oduzeti licencu osiguratelja i pokrene postupak likvidacije, u skladu sa odredbama ovog Zakona, ako osiguratelj iz stava 1. ovog člana, u navedenom roku, ne ispuni uslove iz stava 2. ovog člana.

Član 132 **Prilagodavanje posrednika i procenjivača štete**

1. Posrednici i procenjivači štete koji na dan stupanja na snagu ovog Zakona imaju licencu za obavljanje posredništva u osiguranju ili procenjivaču štete, moraju prilagoditi svoju delatnost sa odredbama ovog Zakona u roku od jedne (1) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
2. Subjekti iz stava 1. ovog člana su dužni da u roku od jednog (1) meseca od datuma završetka roka određenom u stavu 1. ovog člana dostave CBK-u izveštaj o aktivnostima prilagođavanja aktivnosti u skladu sa ovim Zakonom, kao i odgovarajuću prateću dokumentaciju.
3. Ako subjekti iz stava 1. ovog člana ne ispunjavaju uslove iz stava 2. ovog člana, CBK može da oduzme licence u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 133 **Stavljanje van snage**

1. Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba UNMIK-a br.2001/25 o licenciranju, regulisanju i nadzoru osigurajućih društava i posrednika u osiguranju.
2. Podzakonska akta koja je doneo CBK o licenciranju, regulisanju i nadzoru osigurajućih društava i posrednika u osiguranju, pod uslovom da nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, ostaju na snazi do usvajanja novih podzakonskih akata CBK-a.
3. Nakon stupanja na snagu ovog Zakona, CBK donosi podzakonske akte za njegovo sprovođenje.

Član 134
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu 15 dana nakon objavljivanja u Službenom glasniku Republike Kosova.

Zakon br. 05/L -045
30. novembar 2015.

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Kadri VESELI